

**Hořím
jako svíčka**

Daniel Trubač, sochař

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

11/2019 / ročník XXIX / 29 Kč

8 **Téma čísla: svatá Anežka Česká**

24 **Vzpomínka na listopad 1989**

18 **Prodloužila jsem si život o 50 let**

28 **Beckerové: biskup a skladatel**

Pamětní mince a medaile sv. Anežky

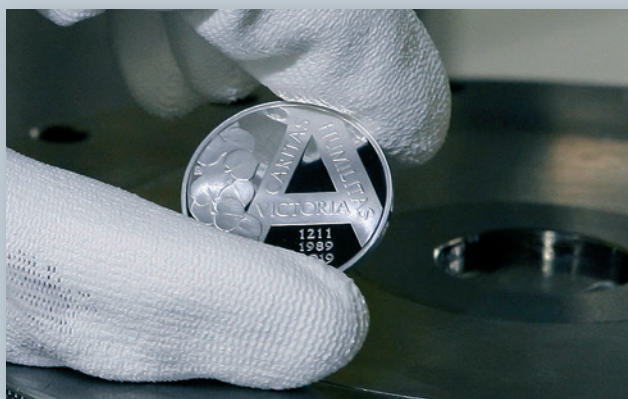
Grafické zpracování

Medaile

Líc mince

Rub mince

Historicky první otisk prstu k dílu „Koruna sv. Anežky České“ jako dar papeži Františkovi

První vyražená památná mince sv. Anežky v rukou apoštolského nuncia Mons. Charlese D. Balvo

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Mám hodného Šéfa,
má se mnou trpělivost
Daniel Trubač
- 8 **téma: svatá Anežka**
Dar svobody je třeba chránit
- 10 Světice Anežka Přemyslovna,
- 16 Koruna svaté Anežky České
- 18 **historie**
Prodloužila jsem si život
o 50 let nazpátek!
- 23 **Jak to vidím já**
Kde najít kurz pro život věčný,
školení pro setkání s Bohem?
- 24 **listopad 1989**
Práce pro druhého
je pro mě ziskem
- 28 **osobnosti a historie**
Tobiáš Jan
a Jan Tobiáš Beckerovi
- 30 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 32 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 /5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

✚ Misijní most modlitby v Dolní Dobrouči. Snímek Martin J. Rýznar

Slovo úvodem

*„Když Hospodin přiváděl sionské zajatce, byli jsme jako ve snách.
Tehdy byla naše ústa plná smíchu a náš jazyk plný jásotu.
Tehdy se říkalo mezi pohany: Velkou věc s nimi udělal Hospodin!
Ano, velkou věc s námi udělal Hospodin, naplnila nás radost.“
(Žalm 126, 1-3)*

Tento žalm, který často recitujeme v breviáři, vyjadřuje náladu a situaci, kterou jsme prožívali v listopadu před třiceti lety.

Židé se vraceli z babylonského zajetí, ne z vlastního přičinění, ale perský král Kýros, který pokořil babylonskou říši, vrací zajaté izraelity do své země a podporuje je, aby si znovu postavili chrám a obnovili plnohodnotný život ve své zemi. Židé to vnímali jako dar z nebe. Podobně jsme chápali pád komunismu v celé východní Evropě a mysleli si, že se komunismus ocitl (po tom co napáchal) na smetišti dějin. U nás jsme si spojovali získanou svobodu se svatořečením Anežky Přemyslovny v Římě. Tato událost několika dní předcházela 17. listopadu 1989.

Do naší diecéze se vrátil ze severočeského exilu také biskup Karel. Při jedné z prvních mší svatých ve svatodušní katedrále mluvil o tom, že „*Sláva na výsostech Bohu*“. „je nutně spojeno s „*Kyrie eleison*“. Kajcnost předchází slávu. Často jsme z jeho úst slyšeli: „*Per crucem ad lucem*“ (Skrze kříž ke světlu).

Život bez svobody je těžký. Svoboda je nezasloužený dar a má své požadavky. A kříž, dokud budeme v tomto světě, bude stále provázet Boží lid. Život ve svobodě může existovat jen v přítomnosti Boha. Jen on je absolutně svobodný, bez jakéhokoliv „mráčku“ sobectví. Svatý papež Jan Pavel II. říkal: „*Osvobodte svou svobodu!*“. Myslel tím jistě tu „*svobodu, ke které nás osvobodil Kristus*“ (Gal 5,1). A sv. Pavel vypočítává v závěru této kapitoly plody života této svobody: láska, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, tichost a zdrženlivost.

+ Josef Kajnek, pomocný biskup královéhradecký

Mám hodného Šéfa, má se mnou trpělivost

Na mnoha místech naší vlasti zanechávali věřící otisk své jedinečnosti na archy papíru, které se v listopadu stanou součástí národního daru papeži Františkovi. Tím darem bude svatoanežská socha, vznikající v rukou sochaře **Daniela Trubače**.

„Jak celý tento projekt vlastně vznikl? Byl jste u projektu od jeho počátku?”

Jedno velké přátelství s Ladislavem Breznickým z Květné a Františkem Ševečkou z Kuželova způsobilo, že jsem se osobně potkal při slavnostním žehnání relikviáře sv. Jana Pavla II. v Koclířově s otcem biskupem Janem Vokálem, který se posléze stal garantem projektu Koruna svaté Anežky České a pomohl nám uvést tento projekt v život. Celý projekt vznikl z přátelské nabídky Františka Ševečky společně se zúčastnit pouti do Říma na podzim 2019 při příležitosti 30. výročí svatořečení Anežky České v roce 1989. Neboť my, co spolu hovoříme někdy i přes noc, jsme se nechali unést nápadem přivést svatému otci Františkovi dar. Naše představa vzešla z vědomí, že Anežka jako česká princezna se mohla několikrát stát první dámou Evropy. Korunu královskou však proměnila v korunu Kristovu. Oblékla řeholní šaty a její zájem spočinul na lidech, o které nikdo nejevil zájem, o nemocné, chudé. Podobně jako náš současný papež František. Svatá Anežka začala proměňovat slova v činy, což je jedna z nejtěžších věcí na světě. Jedno ráno po probdělé noci jsme hledali s Františkem v naší slévárně zapadlý meteorit. Lezli jsme při tom po kolenou a v tom nám to svítilo. Socha – Koruna svaté Anežky bude mít symbolickou podobu. Její zajímavost bude v otiscích prstů lidí na jejím povrchu. Tisíce otisků lidí, kteří se podílí na tomto charitativním projektu.

„Byla hned jasná vize?”

Vize, jak se později ukázalo, byla jasná již před probdělou nocí. František několikrát nadnesl témata hodící se jako inspirace. Já jsem měl ucho i srdce otevřené a nakreslil jsem si první skicu. A bylo to tam.

„Můžete popsat finální podobu sochy? Co vás inspirovalo?”

Projekt se skládá ze dvou základních prvků. Aby laskaví dárci, účastníci tohoto projektu neodešli s prázdnou, dostanou za otisk na ruční papír a dobrovolný příspěvek vyraženou medaili s portrétem sv. Anežky. Při tomto portrétu jsem se inspiroval sochou sv. Anežky od J. V. Myslbeka na Václavském náměstí. Pro mě je to jedna z nejkrásnějších soch v Praze. V její podobě se odráží čistota a oddanost. Jako by celá vnitřně zářila. Z pod Kristova šatu na nás dýchne emancipovanost rozhodné a moudré ženy. Studoval jsem sochařství na pražské AVU, kde mistr Myslbek vyučoval a také tvořil své sochy. Druhá část projektu je samotná socha Koruna sv. Anežky České. Socha bude odlita z bronzu a v konečné podobě bude leštěná. Centrum sochy zdobí barevná skla a symbolicky připomínají českou trikoloru. Barvy Nejsvětější Trojice jsou tytéž. V horní části se vznášejí koruna a pod ní je točitý sloup s otisky věřících a nápisy v latině: LÁSKA POKORA VÍTĚZSTVÍ. Stejně nápisy jsou i na reversu medaile.

„A otisky prstů?”

Otisk člověka - otisk prstu-nezaměnitelná osobní účast dárců na tomto projektu.

„Proč jste zvolil techniku odlévání do bronzu na ztracený vosk?”

Technika je 5000 let stará. Tento materiál je ve výsledku zlatý a je nanejvýš vhodný k realizaci posvátných předmětů a soch, které mají za úkol pozvednout naši duši blíže k Bohu.

„Jak náročná byla samotná realizace sochy?”

Projekt ještě není u konce, hodnocení ponechám až po jeho realizaci. Poznal jsem a poznávám během této práce mnoho nových lidí. Uvědomil jsem si, že na všem lidském konání jsou nejdůležitější čisté osobní vztahy, něco, co se nedá koupit. Stejně jako svoboda a důstojnost člověka, o kterou sv. Anežka usilovala. A stejně tak chvíle, kdy člověk ve svém srdci hostí Pána. O náročnosti sochy bych pohovořil až po jejím dokončení neboť ještě není hotova.

„Co pro vás znamená vytvořit sochu, která bude předána římskému biskupovi?”

Svatý otec je velmi moudrý muž. Zajímá mě, co nám sděluje. Jednou řekl bezdomovcům: „*Nepřestávejte mít své sny,*

❖ Odlévání sochy je práce pro chlapce

❖ Umělecká práce sochaře bývá rozmanitá

Hana Gerzanicová

Svatá Anežka Česká

Anežko svatá,
od dalekých věků
vyvolil Bůh Tebe
bys novou svatozáří
osvítla nebe.
Ne leskem zlata
na královském trůně
však láskou k chudině
tvoje srdce stůně.
Šat spínáš křížem
v klášterní své cele
pro potřebné a nuzné
dny své dáváš celé.

Anežko svatá,
dcero českých králů,
Bůh nabídl Ti cestu
jiných ideálů.
Ne nádhera a sláva
císařského dvora,
hlas prostý z Assisi
Tvou duši táhne, volá:
„Buď matkou ubohým,
jim zasvěť svoje síly,
do svého náručí
obejmi národ milý“.

Anežko svatá,
dobrotivá a milá,
na našem obzoru
jsi stále hvězdou byla.

Žila jsi rozkvět
naší české říše
a v jejím ponížení
modlitby Tvé tiše
nesly se ke Kristu,
jenž sílil Tvoji víru
za Tvoji vlast,
by kvetla opět v míru.

Anežko svatá,
od dalekých věků
vyvolil Bůh Tebe,
bys v NAŠEM čase
ozářila nebe.
Dnes vyplní se touhou
dlouhých generací,
Tvůj národ rozprchlý
k Tobě se zas vrací.
Má jiná pouta,
nové bídy, rány...
Dnes, svatá Anežko,
Tvá láska ať ho ochrání.

Anežko svatá,
dcero českých králů,
dostáváš korunu
nadhvězdných ideálů.
Ke slávě věčné
nebeského dvora
dnes Tebe Boží hlas,
Anežko Česká, volá.
Tvé slzy, bolesti,
utrpení, vrásky,
v Tvém šatě královském
jsou diamanty lásky.

je to důležité!“ A tak se snažím mít i já svůj sen. Na počátku projektu bylo přátelství. Rád bych, aby to zůstalo v této rovině. Pro mě osobně je to velká čest podílet se na projektu přijatého Českou biskupskou konferencí, spolu s Františkem Ševečkou, Ladislavem Breznickým, Petrou Petrášovou, Přemyslem Růžičkou, Pavlem Trtíkem, Petrem Suchomelem, Evou Studenou, Jaroslavem Grossmanem. Toto dílo vzal pod svou ochranu královéhradecký biskup Jan Vokál, za vydatné pomoci Mons. Pavla Dokládala a Hanky Frančákové z Českomoravské Fatimy v Koclířově. Za velkou podporu patří poděkování papežskému nunciovi Charlesu Danielu Balvovi, radovi Apoštolské nunciatury Mons. Mambé Jeanu-Silvanu Emienovi, litoměřickému biskupovi Janu Baxantovi a českému velvyslanci u Sv. Stolce Václavu Kolajovi.

?? Víte nebo máte představu o tom, jak bude probíhat předání sochy sv. Anežky papeži Františkovi? Co od toho sám očekáváte? Budete přítomný?

Všechny tyto otázky ve své víře svěčuji do rukou Božích a svatě Anežky České. O všem zatím probíhají jednání, ale věřím...

?? Měla sv. Anežka, před touto záležitostí se sochou, nějaké místo ve vašem srdci?

Měla a to symbolické. Moje maminka žila v Dánsku a pomáhala lidem z Iránu dostat tam azyl, když utíkali před válkou. Také můj strýc je pro mne mně vzorem. Byl jaderným fyzikem, potkal se s i Pablem Picassem, a udělat dobrý skutek pro druhého byla pro strýce vždy největší věc.

?? A jaké místo bude mít sv. Anežka ve vašem životě po předání sochy papeži?

Myslím, že mám nahoře další přízeň, neboť si nedovedu představit, že by se bez její pomoci dalo vůbec něco podobného uskutečnit.

?? Máte představu, kde bude socha umístěna?

Socha se jmenuje Koruna svaté Anežky České. A její umístění by mělo, podle mně, symbolický význam v kapli sv. Václava v bazilice sv. Petra v Římě. Druhým místem v téže bazilice by mohla být kaple Panny Marie, pomocnice křesťanů. Zároveň si však uvědomuji, že je nezdravé přivést dar a určovat si místo, kde by měl stát. Tato situace je mimořádná a rád bych byl připravený na všechna řešení, která budou signálem toho, že socha neskončí v depozitáři. Právě otisky všech dárců na této soše z ní dělají mimořádnost. Naše přání je aby socha žila svým životem i po předání papeži Františkovi. Pro tento předpoklad byla vytvořena představa pokladnice, která by zaručovala příjem prostředků pro potřeby chudých a na účely určené papežem Františkem.

77 Jak vypadá váš pracovní den v ateliéru?

Každý pracovní den začínám krátkou modlitbou. Pak se rozcvičím. Taky krátce. Následuje chystání snídaně, pro všechny, kteří mají chuť sníst. Připravím i svačinu pro mladšího syna

Kryštofa. Zavezu jej do školy a začínám pracovat. V neděli pravidelně chystám pro rodinu banánové palačinky. Některé dny to jde samo a někdy chvíli trvá, než sám sebe přesvědčím, že je to ono. Jsou také dny, kdy uklízím nebo chystám polotovary z vosku na další den. Mám totiž hodného šéfa. Má se mnou velkou trpělivost.

77 Jste známý, že ve vašem portfoliu je spousta duchovních výtvorů, můžete nám přiblížit, jak prožíváte vaši víru a jestli se promítá do vaší práce?

Víra je pro mě obrovský dar. Čas od času si promítám, kde bych asi byl nemít víru. Je to velmi křehká záležitost. Když je mi těžko, úzko, ale i veselo, naplněno, snažím se pozvednout oči vzhůru a poděkovat. Prameny radosti mě velmi zajímají, neboť jsem založením optimistický introvert a naděje je pramenem mé radosti. Často si vzpomínám na zážitky z dětství na Šumavě, odkud pocházím. Při tvorbě myslím na to, co by na to řekly moje děti. Zajímá mě velmi, co si o mé tvorbě myslí. Děti vidí vše, jsou přímé a upřímné.

77 Podporuje vás při práci rodina?

Tento projekt je časově velmi náročný. Vyžaduje celého člověka. Hořím jako svíčka. Po skončení to musím celé rodině vynahradiť. Velmi mě pomáhá můj syn Jan, který studuje čtvrtým rokem sochařství na pražské AVU a dcera Barbora, která momentálně studuje marketing v Londýně a v začátku projektu měla několik užitečných rad ohledně prezentace.

77 Je již vše hotovo?

Zatím jsou práce v plném proudu. Několik částí sochy je již odlito a další jsou ve formě.

77 Až se znovu nadechnete pro další zakázku, co to bude?

S největší pravděpodobností se vrátím ke kořenům naší křesťanské kultury a doplním cyklostezku ve svém okolí výtvarnými artefakty z období Velké Moravy neboť prý zrovna tímto místem putovali svatí solunští bratři Cyril a Metoděj.

Pavel J. Sršeň

Radost z práce přispívá ke zdatu věci

Ohlédnutí za Anežkou Přemyslovnou

Jedním ze symbolů zlomových listopadových událostí roku 1989 se pro mnohé stala česká princezna Anežka Přemyslovna. Na její svatořečení 12. listopadu odjely do Říma tisíce českých poutníků. A stejně jako česká princezna promlouvala k českým poutníkům onoho zlomového roku a byla pro ně zosobněním naděje, můžeme slyšet její odkaz také dnes. Svatá Anežka se ve svém životě

vydala cestou řeholní chudoby inspirovanou dílem svatého Františka z Assisi a svatou Klárou. Jak je možné tomuto ideálu chudoby rozumět v současné době?

Jedna indická moudrost vypráví, že člověk ve svém životě postupně prochází čtyřmi etapami. V prvním stadiu se člověk učí, nasává poznatky, dovednosti, stává se po všech stránkách zdatným. Sem patří ideál maximalizovaného výkonu.

V druhém stadiu člověk učí jiné, slouží jim tím, že organizuje, vede, řídí. Zde nelze vždy vsázet na maximální výkon, ale na celkovou vizi, koncepci, která se realizuje v čase.

Třetím stadiem je okamžik, kdy „člověk odchází do lesa“. Zde, mezi stromy, ve staletém porostu je hluboké ticho, prostor k reflexi, přemýšlení. Je to prostor k tomu, aby člověk mohl porovnat svou

Dar svobody je třeba chránit

Mezi poutníky při listopadové Národní pouti do Říma bude i královéhradecký **biskup Jan Vokál**. Zeptali jsme se ho, jak vnímá historické souvislosti spojené s pádem totality, svatořečením svaté Anežky a aktuální národní poutí.

„V listopadu si budeme připomínat nejen třicáté výročí Sametové revoluce, ale také třicet let od svatořečení Anežky Přemyslovny. Jaký podíl jejího svatořečení vidíte na pádu komunismu?“

Svatořečení Anežky dodalo národu na prahu svobody odvahu vzít tuto změnu za svou. Kanonizace se uskutečnila týden před začátkem Sametové revoluce, kdy již zažíval pád celý východní blok. Mnoha Čechům a Slovákům v takto důležitou chvíli dodala svatá Anežka odvahu se do těchto změn zapojit osobně. Nedokážeme přesně určit, kolik lidí, kteří se aktivně účastnili Sametové revoluce, mohli být inspirováni tou konkrétní slavností. Jisté však je, že ona listopadová naděje, s níž jsme vstupovali do svobody, má počátek už 12. listopadu 1989.

Již tehdy bylo cítit, že se ve společnosti něco podstatného mění, již tehdy tisíce lidí veřejně demonstrovali svou víru,

dokonce v Římě. Obřad přenášela státní televize. Češi a Slováci se přestali bát. A konečně – do svobody vstupovali s vědomím, že ji mohou hned od začátku naplnit konkrétními hodnotami, proti kterým totalita bojovala. Vírou, pokorou, konkrétní službou lásky. Tehdy to byla opravdu velká událost nejenom pro věřící. Bylo to potvrzení toho, že se ve společnosti i ve státě něco zásadního mění po čtyřiceti letech – respektive po dvaceti od okupace – k lepšímu. Zhruba deset tisíc poutníků v čele s kardinálem Tomáškem tenkrát smělo vycestovat do Říma a bohoslužbu živě přenášela Československá televize. O pár dní později padl režim a za pět měsíců už vystupoval na pražském letišti z letadla Jan Pavel II., což tehdy i prezident Havel ve své vítací řeči označil za „zázrak“. Z pohledu víry to však můžeme vnímat jako utvrzení toho, že úcta k Anežce České jako k národní patronce není náhodná. Svatá Anežka předznamenala návrat naší země ke svobodě a provázela nás tímto přechodem. Otázka je,

zda se nám tato úcta a vděčnost národním patronům trochu nevytrácí s tím, jak jsme si na svobodu zvykli. Právě na to má upozornit letošní pouť do Říma k třicetiletému výročí svatořečení.

„Bude výroční pouť do Říma k 30. výročí něčím specifická?“

Pouť má po 30 letech navázat na pouť tehdejší, která byla unikátní právě tím, že už jí ani komunistický režim nebránil. Chceme si po třech desetiletích připomenout skutečnost, že svoboda ve společnosti a ve státě není samozřejmost. Zdá se mi, že v tomto ohledu v mnoha lidech v poslední době mizí pokora. Už třicet let nám roste blahobyt, ale nestáváme se lepšími, nevyužíváme svou svobodu dostatečně. Při té pouti bychom si měli připomenout, že dar svobody je třeba chránit a rozvíjet. Druhým rozměrem pouti je smíření odčinění všeho zlého a hříšného, zneužívání svobody, nedostatku pokory i pohoršlivého jednání uvnitř Církve,

minulost, aby ji oživil vděčností, která se pojí s nezištností a schopností být obdarován a obdarovávat druhé. Na této úrovni se stabilizují hodnoty a utváří se skutečný hodnotový rámec.

Ve čtvrtém, posledním stadiu, člověk objevuje pravou hodnotu života: je to stadium žebráka. Nejedná se zde o nouzi či mizérii, jde spíše o to, co v evropském kontextu ztělesnily žebravé řády. To nej-cennější, život sám, si v jejich pohledu nemohu vyrobit, získat, zasloužit, ale jen a pouze obdržet darem. A tento dar

žádám z rukou bližních: stávám se závislým na druhých, což bych v prvních stadiích nikdy nepřipustil!

Svatá Anežka svůj život postavila na uzrálé představě lidství: s noblesou princezny se sklání k bližním, aby jim sloužila a rozvinula v nich to nejvzácnější, čím může člověk disponovat: život, který sdílí s ostatními lidmi. Nejde tedy o nějakou blamáž, ale velmi kultivovanou podobu životního stylu, která se u sv. Anežky pojí s intenzivním duchovním životem, zakončeným ve vztahu k Bohu.

Když současný papež František nedávno pravil, že „protagonistou dějin je žebrák“, pak jistě netvrdil, že proletarizace či prekariátní životní styl zachrání svět.

Ale stejně jako sv. Anežka ukázal, že naprostá lidská odkázanost jednoho na druhého a lidská vzájemnost vytvářejí jemný inervační systém pravé kultury a perspektivní vize společnosti.

P. Prokop Brož

(Také otisk prstu 25. královéhradeckého biskupa Jana Vokála bude spolu s otisky tisíců Čechů součástí sochy sv. Anežky České, kterou v listopadu darují věřící papeži Františkovi

o kterém v poslední době často slyšíme. Svatá Anežka se vzdala šlechtických vy-možeností, aby sloužila Bohu, nuzným a nemocným. Chceme se inspirovat jejím postojem, k čemuž nás opakovaně vyzývá i papež František.

Pro Svatého otce se chystá dar. Můžete ho přiblížit, jak se daří shromažďovat otisky na skulpturu? Po internetu putují snímky významných osobností, které připojují svůj otisk

prstu. Jaký to má symbolický význam? Kde budou otisky umístěné?

Je to socha Koruna pro svatou Anežku od akademického sochaře Daniela Ignáce Trubače. Otisky prstů budou plasticky provedeny přímo v podstavci sochy, dále uloženy ve schránce, která je její součástí, a sochu doprovodí také archy s otisky, které se tam nevejdou. O tuto iniciativu je veliký zájem, už i mnozí biskupové a kněží dali otisk prstu, archy kolují ve

farnostech i na ně napojených různých institucích. Symbolika toho je, že každý z dárců se přidává k daru pro Svatého otce osobně. Určitě nejde jen o známé osobnosti, archy putovaly do farností, a každý, pod záštitou místního duchovního správce, i ten nejmenší dárců, má příležitost Svatého otce takto pozdravit, vyjádřit mu svůj vděk a přispět na jeho rozsáhlou charitativní činnost. Ač jde o dar společný, každý ho papeži pošle za sebe a ovlivní jeho podobu. Každý dárců dostane také medaili s motivem svaté Anežky. Tu první v květnu vyrazil apoštolský nuncius J.E. Mons. Charles D. Balvo. Jsou to velmi krásné projekty, způsob, jak se k daru pro papeže i k myšlence pouti připojit.

Očekáváte letos více poutníků do Říma?

To si zatím netroufnu odhadnout. Poutníků bude jistě několik tisíc. Situaci tehdy a dnes však nelze srovnávat. Tehdy už samotný fakt, že poutníci mohli vycestovat na Západ, byl převratný. Dnes běžně cestujeme po celém světě. Na druhou stranu – před třiceti lety to stále ještě vyžadovalo jistou odvahu, na rozdíl od dneška. Ale nechceme se soustředit na počty. Jisté je, že se do Říma již teď chystají poutníci z celé země. Právě to zastoupení věřících ze všech regionů z ní činí jedinečnou pouť.

Redakce

Světice Anežka Přemyslovna, svíce a hvězda v českých dějinách

Skutečnou tvář Anežky Přemyslovny neznáme. Nevíme, zda byla urostlá či postavy drobné, nevíme, zda byla plavá či vlasů tmavých, zda hleděla očima sivýma nebo černýma. Nemáme žádné její autentické portrétní zobrazení a nemůžeme se pokusit o rekonstrukci její podoby antropologickými metodami. Její tělesné pozůstatky byly vyzdviženy z místa, které určila za svůj hrob, aby je neodnesly proudy Vltavy při některém pohnutí živilů. Nepodařilo se je však ochránit před zmatky válek, při nichž se ztratily záznamy i paměť, kam byly přeneseny. Z nepatrných částek vzatých k úctě a chovaných v relikviářích její podobu sestavit nelze.

Vyslovíme-li Anežčino jméno, vybaví se nám některá z podob, kterou jí dali umělci. Ti ji obdařili krásou tváře, ruky i postavy podle ušlechtilosti jejích skutků. Jak obtížné je hledání duchovní tváře, můžeme pozorovat na díle J.V. Myslbeka, když porovnáme dvě studie k soše pomníku na Václavském náměstí. Na prvé je tvář zralé, stále však ještě mladé řeholnice, tvář soustředěná a naslouchající. Její nepatrný úsměv naznačuje soucítění s tím, kdo na ni hledí. Sama se dívá směrem dolů. Její tvář je osvětlena shůry. Anežka tomtu světlu nastavuje svou tvář a její oči jsou téměř úplně zakryty víčky. Je možné vystavit se takové záři, ale není možné do ní pohledět.

Soustředěnost obličejů působí majestátně, jakoby šlo o okamžik přijetí vládařského úkolu. Úsměv, o němž jsme se zmínili, nese i rys štěstí nad tímto úkolem i rys jakéhosi laskavého pohrdání. Úsměv Anežčiny rtů působí obdobně jako úsměv na Leonardově Moně Lise. Je to úsměv mystického zklidnění. Zde však na rozdíl od Leonarda je jeho tajemství sice nevystihnutelné a nepopsatelné, ale je umístitelné. Leží na protěti volání člověka k Bohu a Boží výzvy k člověku.

Druhá ze studií zobrazuje Anežku jako princeznu. Zde je její tvář mladší, křehčí a sličnější, ale zastřená jemným plachým smutkem. Je těžko se dohadovat, jaký je to smutek. Určitěji lze říct, že to není chvilkový smutek dítěte, které brzo zapomene na příčinu. Je to smutek nad něčím, co Anežku již dlouho provází, protože to její tvář formuje. Smutkem oděná půvabná princezna vzbuzuje divákův soucit. Zmocňuje se nás neurčitá tesknost, jako kdybychom za mládím tváře náhle viděli podzim. Čím více na nás doléhá tíseň z přechodnosti a strach z toho, že i tato tvář bude jednou popleněna stářím, tím úchvatnější se nám jeví v okamžiku svého mládí.

Podobně mohli bychom uvažovat a snít před řadou Anežčiny vyobrazení. Jde o smyšlenky autorů či fantazie diváků? Jen do jisté míry. Všechno má oporu v Anežčině příběhu, který známe dost dobře. Jeho materiál ovšem jinak uchopí historik, jehož povinností je zaznamenat co nejpřesněji fakta a srovnat je do linie časové i kauzální, jinak hagiograf, který má objevit onen zářivý a palčivý středobod osobnosti, pro který je postava rozpoznána jako osoba svatá. Úkolem

hagiografa je odhalit prožitek událostí, které popisují historikové. Musí se proto zabývat ne výsledným rozhodnutím, ale nikde nezaznamenanými pochody, kterými k němu jednající člověk dospěl. Musí popsat ne slavnou bitvu, která v určitý den změnila chod dějin, ale tu bitvu, kterou v noci před ní vítězně vybojoval či prohrál král proti vlastnímu strachu. Jak toho dosáhnout? Jedinou cestou je prožít s králem onu noc, vést rozhovor s tím, kdo se chystá rozhodnout. Je nabíledni, že v těchto okamžicích zoufalého osamění nitra, může se k nositeli děje přiblížit jen ten, kdo je pravým přítelem od samého dětství, kdo nám věří a kdo nás miluje. Podoba světců vyrůstá z úcty a oddanosti národa, který ve své přebohaté kolektivní zkušenosti nese spoluprožitek všech svých jedinců. Hagiograf je mluvčím tohoto povědomí. Na rozdíl od umělců nemá svobodu náznaků, neurčitostí, poodhalených tajemství. Jeho úkolem je provést reflexi vědomostí historiků, povědomí národa i citů umělců a básníků a světce představit.

Život světce začíná zrozením jako kterýkoli život. Anežka byla nejmladším z dětí pražského královského páru. Přemysl

(Sv. Anežka Přemyslovna)

(Sv. Anežka založila roku 1231 v Praze klášter klarisek)

Otakar I., ctižádostivý, prchlivý a tvrdý muž, obratný diplomat a skvělý bojovník na válečném poli, opřený o bohatství své země patřil k rozhodujícím postavám evropského dění své doby. Konstancie, sestra uherského krále Ondřeje II., sličná, s aristokratickým gestem dobročinnosti, pevnou vírou prokazovanou vztahem ke klášterům byla dobrým vzorem svým dcerám v době příznačně označované jako doba dobrých královen-svetic. Výstavný gotický palác a kulturně zušlechťený dvorský život v těsné blízkosti katedrálního chrámu a starobylého ženského kláštera sv. Jiří, kde právě byla abatyší Anežčina teta z otcovy strany. To bylo prvním světem Anežčiny. Tento svět byl bipolární. Na jedné straně stál palác, na druhé chrám a klášter. Mezi královským palácem a biskupským chrámem bylo silné napětí, vztah Přemysla Otakara I. a biskupa Ondřeje byl mocensky nepřátelský. Zato vztah paláce a kláštera byl rodinně důvěrný. Co udržovalo tento svět pohromadě, byla idea českého království ztělesněná přemyslovským rodem a vše prostupující řád rytířské gotiky.

Anežka si z toho všeho mohla mlhavě pamatovat jen ony jednotící prvky. Ty však se jí zřejmě vtiskly pevně. Reflexe a dokonce i poznání ostatního přišly později. Anežka už tříletá opustila rodný dům a byla odvezena do cizí země k neznámým lidem, aby tam byla vychovávána pro svého stejně starého snoubence. Na prožitku odloučení od matky, otce i všech, k nimž přilnula, neměnilo nic, že

její výchovu převzala její teta, sv. Hedvika. V danou chvíli to pro ni byla neznámá osoba. Když se šestiletá Anežka vrátila do Prahy, protože její snoubenec zemřel jako dítě, přišla k lidem, které po letech odloučení ztěží poznávala. Je těžko říct, jak pocítovala nové odloučení, když byla předána na výchovu k premonstrátským sestrám do Doksan. Jisté je, že ve věku, kdy naše děti odcházejí, nejednou plačky, do školy vzdálené pár minut od domova, odchází Anežka na dlouho do místa vzdáleného od domova den cesty. Anežka tehdy musela mít již jasné povědomí, že má své povinnosti vůči zemi a že je Přemyslovna, což obojí přináší své těžkosti. Necelé tři roky v Doksanech byly však nakonec šťastnou dobou.

” Anežka musela zvažovat svůj osobní zájem, kterým bylo vstoupit do kláštera, a zájem země.

Už zde v době vnímavého dětství obeznámila se Anežka s podvojností svého budoucího postavení. Žila v klášteře a podřizovala se jeho řádu. Měla ho dokonce tak ráda, že se zúčastňovala plně chórové modlitby. Zároveň byla nedotknutelnou dcerou krále. Bylo předpokládáno, že před jejím přáním (nelze říct vůlí, když jde o sedmi či osmiletou holčičku) se uctivě ustoupí a vyhoví. Jenže Anežka

vzbuzovala jiný vztah, který překryl povinnost vůči princezně. Byla nezvykle nadaná, velmi ukázněná, vnímavá – a milá.

Vytržení z doksanské rodiny a klidu bylo pro Anežku asi krajně nemilé. Ale nebylo zbylí. Zájem státu bylo, aby jako snoubenka císařova syna odjela k dvorskému vychování na vídeňský dvůr. Každý psycholog musí upozornit, že Anežka tehdy vstupovala do puberty a její reakce na dvorský život měla rysy věku přiměřeného vzdoru. Byl však zvláštní tím, že Anežka k němu užila právě svých dětských zkušeností z předčasného postavení do dospělosti. Pokračovala v linii klášterního klidu. Distancovala se od živelného chodu dvora plného hostin končících opilostí a tělesného zemdlení dvojic. Stává se introvertní. Nutné dvorské povinnosti plní s chladnou dokonalostí, což ji činí starší a vznešenou, v očích druhých určitě i namyšlenou. S tím ovšem kontrastuje její ostatní chování, odchody v šatech služek a mile laskavé jednání s chudinou, kterou vyhledává v podhradí.

Do doby jejího adolescentního hledání životního ideálu spadá vídeňské setkání s neznámým minoritou, který ji poučil o zásadách sv. Františka z Assisi. Anežka je jeho pojetím křesťanství vábena, ba okouzlena. Konvertitě z jiných náboženství, když říkají, že jen oni znají velký okamžik přijetí křesťanství, jaký je tradičním katolíkům neznám, se velmi mýlí. V životě každého z tradice v dětství pokřtěného katolíka nastane okamžik,

kdy svou víru pochopí (popř. nechá zplañet nebo ji i dramaticky odmítne). Učení Františka z Assisi bylo pro Anežku tímto momentem nazření. To bylo, po čem už dávno toužila, co hledala, co se ohlašovalo a rodilo v jejím nitru. Vnitřní uspořádní své osobnosti, to, jak ji Bůh osnoval již v matčině lůně, uviděla jako tvar života, kterým už někdo žil.

Hanebné a ponižující zrušení zasnub přijala Anežka, zahleděná již směrem do duchovního života, jako Boží vůli a spíše si oddechla. Její otec naproti tomu byl rozlícen nejvyšší měrou. Rozdíl postojů vedl ke dvěma střetům, které o pozici Anežčině mnoho říkají. Nevíme, jak Anežka argumentovala, když rozčileného krále varovala před okamžitou vojenskou akcí. Jedni soudí, že se opírala o křesťanskou lásku k míru. Hrál to svou roli, ale předpověď špatného konce takové války vycházel také z krajně logické úvahy a bystrého pozorování. Babenberkové se určitě dobře připravili na Přemyslovu reakci a měli na to dost času. Kloním se k tomu, že tu nešlo o žádné zázračně mystické předzvědění, ale o rozumné počítání na prstech, kterého podrážděný Přemysl nebyl v tu chvíli schopen. Anežka se tu poprvé ukazuje jako politik. K válce došlo a skončila pro Přemysla fiaskem. Nejmladší dcera u něho získala novou hodnotu. Dovedl ocenit bystrost a byl hrdý na své dítě. To jistě přispělo k Anežčině úspěchu při druhém střetu. Šlo opět o odvetnou válku kvůli její osobě. Přemysl k ní verboval vojsko. V téže době, aniž by znal domácí situaci, přišel do Čech vášnivý kazatel Konrád z Marburku, aby získával rytíře pro chystanou křížovou výpravu. Přemysl to kvalifikoval jako odlákávání svých vojáků a tedy jako vlastizrada. Konráda dal zatknout a nařídil ho popraviti. Těsně před vykonáním rozsudku žádal mnich strážce o kněze, což mu bylo odepřeno. Anežka, která toho byla svědkem, nejen že ho odvedla ke knězi, ale dokonce přesvědčila otce o jeho nevině. Přemysl ho propustil. V této epizodě Anežka jednak hájí spravedlnost, jednak obhajuje život. Důvody jsou veskrze křesťanské. Její vystoupení muselo být rozhodné a vyneslo jí pověst přímluvkyně, již nelze odporovat. Pohybujeme se

sice v době dobrých královen, které byly vlivnými přímluvkyněmi, Anežka je však patnáctiletá a je nejmladší z princezen.

Následných několik let je dobou, kdy Anežka dorůstá ke svému zásadnímu rozhodnutí. Nelze říci, že by nějak kolísala. Zvolna a soustavně jde za svým. Žila na otcově dvoře, nechávala bez povšimnutí úvahy o novém politickém sňatku a věnovala se dobročinnosti. Svůj osobní život a prostor oprostila od veškeré honosnosti. Stýkala se často s tetou abatyší a hojně navštěvovala chrámy.

77 Anežce je věnován zvýšený zájem při hladu na konci 1. světové války, při okupaci ve 2. světové válce a posléze, skoro utajeně, v létech padesátých. ... V roce 1968 byla vyzývána intenzívně. Vše pak kulminovalo v předvečer listopadu 1989.

Když bylo Anežce 19 let, zemřel ve vysokém věku její otec. Na uprázdněný trůn dosedl Václav I., Anežčin bratr. Situace na pražském dvoře se změnila. Změnila se i jeho mezinárodní situace. Nového panovníka bylo třeba získat pro některou ze soupeřících sil v Evropě. Takřka současně přicházejí dvě nabídky k sňatku pro královu sestru. Jedna z Anglie, druhá od císaře. To, co by silně působilo dnes, nebylo příliš vážné tehdy. Šlo o císaře, který kdysi dohodl zasnoubení svého syna s Anežkou. Nyní, čerstvý vdovec, který už se vypořádal se synovou vzpourou a držel ho ve vězení, bez zábran žádal si o generaci mladší Anežku. Ta odmítla oba nápadníky, což se stalo celoevropskou senzací. Odmítnout císařskou korunu a uvrhnout tím svého bratra krále do neřešitelné situace pohanění císaře bylo téměř skandálně neslýchané.

V této situaci Anežka musela zvažovat svůj osobní zájem, kterým bylo vstoupit do kláštera, a zájem země. Princezna, která jako patnáctiletá varovala před válkou, mohla teď svou zemi uvrhnout do války daleko horší. Anežka se však poprvé osvědčí jako prvotřídní diplomat. Svě rozhodnutí, dříve než ho zveřejnila, dala si potvrdit papežem. Císař couvl a dokonce jí poslal štědré dary pro klášterní život. Nemohl být uražen, když se Anežka rozhodla oddat samotnému Kristu. Anežka docílila svého, ale nepoškodila své království, jednala důvtipně jako člen vládnoucího rodu.

Spolu se svou matkou založila po vzoru své sestřenice Alžběty Duryňské špitál u kostela sv. Haštala a opřena o členy své rodiny zahájila velkorysou výstavbu kláštera, do něhož se hodlala uzavřít. Jako třiačacetiletá do rozestavěného kláštera vstoupila. Její první životopisec a po něm všichni další popisují její přechod z královského hradu přes Juditin most a její obláčku na protilehlém břehu Vltavy jako velké drama, které se rozvinulo před diváky, hosty z celé Evropy a zástupy lidu. Kdo stanovil průběh slavnosti, která na svém počátku byla státním aktem a ve svém závěru liturgií církve, nevíme. Symbolika a sdělnost Anežčina činu však byly dokonalé a Anežka, pokud nebyla vůbec jejich autorem, se k nim musela vyjadřovat. Vyšla z Hradu jako princezna oděná ke svatbě. V polovině mostu, tj. v onom nebezpečném bodě přechodu na druhý břeh, se rozloučila s pokrevní rodinou a byla přijata minority, svou novou duchovní rodinou, aby ji doprovodili k sestrám klariskám. Legendista popisuje, jak na účastníky zapůsobilo, když se Anežka objevila převlečena do řeholního roucha z rezavé a jako pytlovina hrubé látky a byla zahalena černým závojem vdov. Dnešním jazykem bychom řekli, že se diváků zmocnil úděs nad odmítnutím konzumního pohodlí a ekonomické zajištěnosti a vstupem do služby a solidarity s žebráky a nebožáky živořícími na okraji společnosti. Nikde není zaznamenáno, že by Anežka nějak kritizovala svět a lidi, z jejichž středu odešla. Rozhodla se žít radikálně jinak,

(Sv. Anežka, jak ji zpodobnil od J. V. Myslbeka

ale ponechala si své místo v panovnickém rodu. Je ostatně trochu záhadou, že neprošla žádnou řeholní průpravou a během několika hodin byla nejenom oblečena (k obláčke se jde dlouhou cestou řadu let), ale stala se i abatyší, tj. ujal se nejen správy obrovského majetku a řízení početné skupiny lidí, ale i jejich duchovního vedení.

Diplomatické umění Anežčino se plně rozvinulo v téměř dvacetiletém úsilí o zachování původní františkánské řehole. Anežka neměla ani tušení o radikálních nárocích sv. Františka a s františkánským hnutím se seznámila v uhlazené podobě dvorských zpovědníků, kteří už patřili k vyšším vrstvám a k diplomatické elitě. Když pak do Prahy přišly sestry z původního kláštera sv. Kláry u sv. Damiana v Assisi, dozvěděla se, jak vypadala původní řehole a zazářil jí v plné síle františkánský ideál pravé chudoby. Anežka pochopila nevědomou polovičatost svého rozhodnutí. Uvědomila si, že zůstala v pozici správce velkého majetku a že její služba je jen skloněním k ubohým, ne plně uskutečněným vstupem mezi ně. Uvědomila si rovněž, že řízení špitálu a kláštera se všemi ekonomickými a právními jednáními jí bere klid. Chudobu uviděla ne v odsunutí, popř. i úplné absenci materiálních hodnot, ale ve svobodě od vázanosti na ně, byť jen

administrativní. Ihned udělala vše, co mohla učinit ze svého rozhodnutí. Oddělila špitál od kláštera a přenesla na něj veškerý majetek, který byl jeho ekonomickým zázemím. Postupovala při tom velmi zodpovědně. Předně špitál zajistila ekonomicky, ale i právně. Postarala se o jeho personální zajištění založením rytířského špitálního řádu křižovníků s červenou hvězdou. Jediný český rytířský řád zakládá žena! Dojednala znak i status tohoto řádu. Je pro ni příznačné, že od chvíle, kdy se vzdává špitálu, inspiruje a všemožně pomáhá k rozvinutí činnosti křižovníků a stojí v pozadí vytvoření husté sítě sociální pomoci u nás. I zde vidíme, že její odstup vede vlastně ke zvýšení intenzity zájmu.

Podivu hodným je také její odstoupení z funkce abatyše. Hovoří o sobě a mluví se o ní jako o starší sestře. Tím je dovršen její odchod z oblasti moci. Neznamená ovšem odmítnutí vlivu a autority. Ty zůstávají, narůstají a budou narůstat. Jsou ale vyňaty z oblasti struktur, neopírají se o funkci a žijí nezadatelným životem založeným na ryzosti a síle osobnosti. Pro Anežku není platné nic, co by dostala bez vlastního přičinění. Za možnost přičinit se je vděčna Bohu. Oddělení špitálu a změna postavení v klášteře ukazují, jak se měnilo těžiště jejího života. Smyslem života je soucitná láska. Všechno, co nás obklopuje, je cenné proto, že tím lze lásku uskutečňovat.

Ve věku jedenatřiceti let, v době plné zralosti žen, osvědčila se i Anežka jako plodná v řádu svého duchovního života. Její téměř vojensky rozhodné rady a výzvy, jimiž vedla jednání často nerozhodného bratra v době vpádu Tatarů na Moravu, ukazují praktickou stránku jejího tehdejšího jednání. Její myšlenka jednotného vystoupení křesťanských panovníků proti agresivitě jiné kultury je jedním z prvních poukazů na podstatu evropanství a na konstitutivní roli křesťanství pro evropskou kulturní oblast. Duchovní dimenzi představuje její půst a vytrvalá modlitba za odvrácení pohromy. Poté, co do Čech došly zprávy o lehnické tragédii, při níž zahynuli četní Anežčini příbuzní, byla možnost záchrany

(Sv. Anežka předává špitál křižovníkům

posunuta do oblasti zázraku. Nálada v celé zemi, ale jistě i ve vojsku se opírala o vědomí, že sestra Anežka, sestra krále a milosrdná sestra všech, se modlí. Povědomí o její přímluvné moci, kterou měla již jako poodrostlé dítě, se vzepjalo do podoby národní naděje. Není přehnané, když vyslovíme myšlenku, že Anežka uzavřená ve své oratoři na Františku šla v čele českého vojska. Když pak došlo k událostem na Hostýně jednoznačně připisaným zásahu Panny Marie a k náhlému zmizení Tatarů z Olomouce, byla Anežka považována za tu, která Mariinu a Boží pomoc vyprosila.

Autoritou duchovní uplatněnou do pokrevní rodiny odvrátila Anežka sedm let poté jiné nebezpečí. Uvědomovala si jistě, jak zemi ničí občanská válka po všech stránkách. Cítila s těmi, kdo nesli její důsledky, trpěli hladem, přicházeli o zdraví i život v ozbrojených srážkách, ztráceli domovy. Bylo jí jasné, že království takto rozvrácené a zplundrované může být snadno pokořeno zvnějšku. Věděla, kdo ze dvou neústupných soupeřů z jejího příbuzenstva má v čem částečně pravdu. Trpěla vlastním faktem sváru, který plodil tolik nelásky, a viděla, jak pravda rozdělená na části je jednou obrovskou lží. Argumentovala jistě obdobně, ne-li úplně stejně, jako jiní, kdo se snažili o smír mezi Václavem I. a jeho synem

Přemyslem Otakarem II. Byla to však ona, kdo je přivedla k prospěchu země a k míru ve vlastní rodině. Do jaké míry Anežka ovlivnila formu smíru, který proběhl na půdě jejího kláštera, nevíme, ale jeho právně diplomatická dokonalost dává tušit její vliv. Z jakého důvodu můžeme říct, že Anežka v tomto čistě mocenském zápasu uvnitř Přemyslovského rodu zvítězila autoritou duchovní? Jednoduše proto, že v něm žádnou jinou neměla. Jestliže se v diplomacii s Římem o duchovních věcech mohla opírat o politický vliv svého bratra, zde se nemohla opřít o žádnou ze stran a o někoho zvnějšku teprve ne. Sama v pozemské rovině moci nebyla nic, kromě toho, že byla Přemyslovna.

Moderní skeptik si snadno racionálně vysvětlí řadu míst v jejím životopise, které legendista připomíná jako zázračné okamžiky. To, že druhým říkala, co si oni vskrytu myslí, nebo co právě tajně udělali, lze vysvětlit vzrůstající zkušeností bystré stárnoucí ženy. Náhlá ozdravení, která způsobila, mohou být ze zázraku sesazena na zem poukazem na Anežčiny znalosti z lékařství. Vizionářská předzvědění mohou být vysvětlena jako bystrý odhad spočitatelných důsledků. Podivné mizení v záři při modlitbě lze odmávnout poukazem na pověřivost sestry, která přišla z temné chodby a Anežku neviděla jasně, protože byla sama oslněna plně ozářeným oknem za klekátkem. Nemá valný smysl polemizovat se skepti skrytou v hávu racionality a nejspíš marně vysvětlovat, že zázrak není nějaké vyvrácení z fyzikálních zákonů, ale mocný zásah Boží, který se může projevit např. šťastnou přítomností skvělého lékaře při nečekaně náhlé dramatické příhodě. To se totiž vždy shrne do pytle vše obsahující náhody. Nepopíratelné je, že podobnými případy Anežka vystupovala vždy výš po stupních ocenění a ve vědomí tehdejší společnosti stanula v pozici svěťce.

Jako takovou ji zastihne stáří, kdy se ještě naposled, ale vrcholně musela chtít nechtě projevit jako Přemyslovna. Po tragické bitvě na Moravském poli byla de facto jediným představitelem rodu a jako

taková jednala. Byla zasvěcena do útěku královny vdovy z internace na Bezdězu a pomáhala jí dostat se do bezpečí. Vyzývala české magnáty, aby docílili návrat královice zavlčeného do Braniborska. Pro společnost v okupované zemi byla symbolem kontinuity, svrchovanosti a svobody.

Anežka nakonec jako každý člověk zemřela. Zemřela 2. 3. 1282 ve svém klášteře, z něhož téměř půl století nevyšla, ale svou činností a osobností do daleka překračovala jeho zdi. Moderní hagiograf musí o její smrti hladem a vysílením v klášteře, který v době hladomoru stále ještě rozdával jídlo zástupům žebrajících, říct, že zemřela na solidárnost, čímž naplnila františkánský ideál soucitu s ubohými a dosáhla sjednocení s Kristem na kříži.

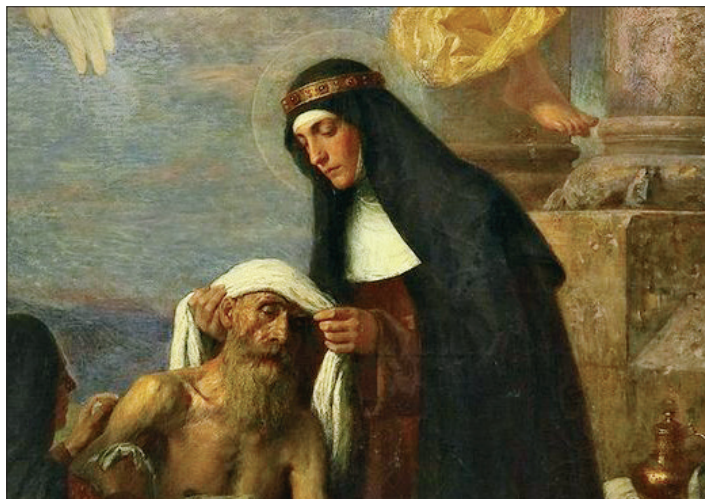
77 Tou nedělí, kdy odzvony ly zvony k oslavě vstupu Anežky Přemyslovny na oltář, začal týden, na jehož konci zvonily klíče v rukách statisíců

Svíce Anežčiny života dohořela. Nezmi-zelo však její světlo. Při jejím pohřbu byly zástupy lidí přesvědčeny o její svatosti a hleděly k nebesům, kam jako svatá přešla. Svědčí o tom začátek jejího životopisu, pro který legendista zvolil tato slova: „*Pán Ježíš Kristus ... Aby v nadcházejícím věku ukázal přehojné bohatství své milosti, dal v množství lidského rodu jakoby ze tmy zazářiti světlu obdivuhodné svatosti, neboť povýšil Anežku za jejího života nad syny lidskými jako večernici z večera, aby její přeslavné chování zazářilo jako blesk...*“

Tato hvězda byla nezvykle dlouho známa jen v českém království. Pokusy o Anežčino svatořečení opětovně ztroskotávaly, vždy kvůli nějakým zmatkům a pozemským neshodám. Legendisticky mohli bychom říct, že hvězda Anežka

jen občas zazářila trhlinou v mračnech. Byla vyhlížena ve chvílích tísně a patřila ke hvězdám naděje a útěchy. Čím více byla nebesa skryta dějinnými bouřemi, tím více byla hledána. Anežčina úcta byla trvalá, ale vystupňovala se vždy výrazně v dobách neúnosně těžkých a situacích neřešitelných. Dobrým dokladem jsou případy z nové historie, tj. z doby, kterou nelze označit za dobu náboženskou. Anežce je věnován zvýšený zájem při hladu na konci 1. světové války, při okupaci ve 2. světové válce a posléze, skoro utajeně, v létech padesátých. Vděčnost a úcta ke statečnosti žádají vzpomenout odborníků i běžných členů Jednoty pro obnovu kláštera blahoslavené Anežky, kteří unesli první nápor komunistického bezpráví a pomohli udržet kontinuitu vědeckého zájmu jako: velmistr Dr. J. Vlasák, Dr. J. Joachimová, prof. O. Stefan, Doc. Z. Kalista, Prof. Materka, paní V. Ledečová a další. V roce 1968 byla vzývána intenzivně. Jistě k tomu přispělo obrovské nahromadění tanků kolem jejího kláštera v blízkosti budovy Ústředního výboru KSČ. Vznikly dokonce narychlo vytvořené obrazy, které se v záplavě svíček objevily v několika kostelích. Vše pak kulminovalo v předvečer listopadu 1989. Anežka Přemyslovna vystoupila jako hlavní symbol odporu vůči neživotnému husákovskému reálnému socialismu.

Hlas žádného národního patrona neza- zněl tehdy tak energicky, jako její. Byla patronkou prvního roku Desetiletí duchovní obrody národa, které vyhlásil kardinál František Tomášek. Komunistický mocenský aparát podcenil toto hnutí, které cíleně oslovovalo každý rok určitou složku společnosti – právníky, učitele, rodiny, zemědělce, ... vždy pod patronací některého z národních světců. První rok byl věnován lékařům, nemocným a ošetřovatelům, jeho patronkou byla Anežka. Cílem hnutí nebylo primárně zvyšovat religiozitu, ale oslovit celou společnost a vyzvat k debatě o všech odkládaných problémech, které stále živější a nereálnější reálný socialismus neřešil. Katolická církev upozornila na potřeby celé země a všech lidí. Hnutí dostávalo vzrůstající podporu sympatizantů. Probíhaly mnohé semináře a akce, kdekoli to bylo

◀ Svěťice Anežka ošetřuje nemocného

◀ Sv. Anežce se také připisuje založení špitálu Na Františku

možné. Mohutně působily poutě, na nichž víc než polovinu účastníků tvořili lidé nevěřící, ale doufající.

Společenský pohyb u nás plně pochopil papež Jan Pavel II. a odpověděl povzbudivým gestem – kanonizoval Anežku. Zatímco StB horečně pracovala na razantním zásahu proti Desetiletí, který naplánovala na rok 1990, dalo vedení strany přednost nekonfrontačnímu průběhu svatořečení. Do Říma bylo dovoleno odjet mnoha poutníkům, média nezvykle klidně přinášela informace. V den svatořečení bylo také dovoleno vyzvání. V neděli 12. listopadu v poledne se rozezněly všechny pražské a mnohé mimopražské zvony. Poprvé po několika desetiletích, kdy zvonění bylo určeno jen k účelům signálů civilní obrany a jinak povolováno jen lokálně a výjimečně. Tou nedělí, kdy odzvonily zvony k oslavě vstupu Anežky Přemyslovny na oltář, začal týden, na jehož konci zvonily klíče v rukách statisiců, hrana umírajícímu komunismu u nás. Listopadovými dny sametové revoluce procházela sv. Anežka Přemyslovna jako přítomný, takřka politický aktér.

Exploze možností a vlna materiálních zájmů, která následovala politickou změnu, zatlačila „novou“ svěťici zpět do klášterního prostředí vyčerpané církve. Nebyla však zapomenuta. I pro tuto postavu začala nová éra. Společnost po krátké euforii nejen začala zjišťovat, že život je komplikovanější a bude pracnější, ale začala upadat do deprese příznačné pro

snadná vítězství. Jedním z jejích podstatných rysů bylo, že najednou chyběl cíl, k němuž by se společnost vzepjala, nebo jinými slovy konstitutivní idea, kolem níž by se shromáždila a sjednotila. V této situaci začala sv. Anežka nabývat nové role. Zůstává hvězdou naděje a září dokonce jasněji než jindy. Čím více se totiž společnost propadá do nebezpečí mravní krize, tím více se doufá v pozvednutí pozitivních vzorů. Jenže Anežka jako vzor není již jen zosobněním naděje. Je také ukazatelem směru, nositelem nároku a její hvězda se stává orientačním bodem. Její někdejší přechod z Hradu mezi chudé je výzvou k obraně proti vševládajícímu konzumismu. Její vystoupení na ochranu nespravedlivě odsouzeného je apelem na kvalitu soudů, její vítězná snaha o smír v rodině je vážným slovem k rodinám ohroženým rozvody z čirého sobectví.

V jejím jubilejním roce se objevilo mnoho nového v její světské biografii. Předně to byl široký zájem dětí o tuto laskavou princeznu. Výtvarná soutěž k její počtě vyhlášená ministerstvem školství, ale i spontánně vyhlášené dílní soutěže přitahovaly pozornost rodičů a dospělých vůbec. Věru pak měli o čem přemýšlet, protože jim děti ukázaly v nekontrolované sdělnosti tvorby, co jim vadí – honba za penězi, a čeho se jim nedostává – zájmu a lásky. Neméně zajímavou se stala iniciativa Střední průmyslové školy sochařské a kamenické v Hořicích v Podkrkonoší. Výsledkem této Pocty sv. Anežce je, že v řadě našich měst a obcí byla

postavena Anežčina socha. Slavnostních odhalení se zúčastňovaly desítky a stovky lidí ve shodě, že návrat k jednoduché lidské slušnosti a obětavosti je správnou a dokonce jedinou cestou.

Dětské malůvky a díla studentů zahajují další hledání Anežčiny tváře. Tato umělecky a řemeslně ještě nevyzrálá díla Anežku znázorňují většinou jako řeholnici, ale s tváří rozhodnou, často i s prakticky dělným gestem. Autoři nejednou připojují k dílu i výzvu vtesanou do soklu. Jak může svěťice 13. století tak mocně zaujmout nejmladší část naší společnosti? Jistě svým barvitým příběhem, ale to nestačí. Čtu-li dobře z jejich děl, pak je přitahuje tichou soustředěností a vnitřní stabilitou. Mladí autoři se tak, myslím, dostávají k tomu citlivému hrotu Anežčiny duše. V celém pozemském životě i v životě z úcty národa je pro Anežku příznačné, jak spojuje pokornou tichost klášterní služby s rozhodností královské moci. Co může vázat tyto odlišné póly? Anežčino vědomí sebe samé. Anežka Přemyslovna je svatá tím, že trvala v pravdě své osobnosti, ať už situace žádala jakoukoli odpověď. Anežka reagovala a jednala vždy v plném vědomí sebe sama, jako dcera či sestra českého krále a jako služebnice Páně poslaná k Čechům. Tak stojí v našich dějinách blízko jako svíce rozžatá, aby zaháněla tmou kolem nás, a zároveň výsostně vzdálená, jako hvězda orientující naše kroky ve směru pokoje.

Koruna svaté Anežky České

„Ještě dnes v prostorách kláštera někdy se mi zdává, že jsou slyšet na kamenné dlažbě lehké úderky berle a šelest střevíců když její hedvábný stín spěchá k nedělní bohoslužbě a svou berlou rozhrnuje zlatou mlhu ráje kde se už potkává s anděly...“ napsal o svaté Anežce České jeden z velikánů našeho národa, nositel Nobelovy ceny za literaturu, **Jaroslav Seifert**.

Další z velikánů našeho národa, **Jan Werich**, citoval:

„Nejobtížnější lidská činnost na světě, proměnit slova v činy. Pomocť těm, o které nemá nikdo zájem, zachovat čest svému (ná)rodu.“

To přesně dělala svatá Anežka Česká.

Princezna Anežka Česká se v mnohém stala symbolem svobody v naší zemi. Symbolem svobody snad v celé Evropě.

Její kanonizace v listopadu 1989 nebyla náhodná, termín jejího svatořečení si snad zvolil sám Bůh, aby naše Princezna svatá Anežka přetrhala ostnaté dráty, které dělily Evropu, a tak učinila Evropany na obou tehdejších politicky znepřátelených stranách svobodnými v plném rozsahu. S vědomím, že Anežka nepatří jen křesťanům a církvi, ale jakožto princezna českého královského rodu, Přemyslovna, Anežka Česká, církví prohlášená za svatou, patří celému národu. Národu, jenž v poválečných dobách až podnes často hledá svoji hrdost a identitu. Nalézá ji jen zřídka. Ideály cti, hrdosti, lásky a milosrdenství se vytratily s přicházející dobou z našeho slovníku.

Přesto, anebo právě i proto vzniknul tento níže popsáný projekt, který si činí nároky na navrácení hrdosti národa Seiferta, Wericha, Máchy, Masaryka, sv. Vojtěcha a Václava a snad i samotného Přemyslovce po přeslici, císaře Karla IV.

Logo projektu

Projekt Koruna svaté Anežky České

V listopadových dnech, 10.–13. tohoto roku se uskuteční velká pouť českých, moravských a slezských věřících do věčného města, Říma.

Stovky, snad tisíce poutníků pojedou v těchto dnech poděkovat svaté Anežce České za třicet let svobody v naší zemi a dalo by se říct, za třicet let svobody v celé Evropě. Princezna českého královského rodu, Přemyslovna svatá Anežka Česká je tou evropskou osobností, která našemu národu opět otevírá dveře nejenom evropské, nýbrž dveře do celého světa.

Chopme se této příležitosti, abychom dali celému světu ve známost, že si jejího odkazu vážíme a že její národ je na ni a její dílo hrdý. Ona se stala jedním ze symbolů pádu totality v naší zemi a tak tato naše

Princezna otevřela naši zemi opět celému světu.

Úcta k této české světici, dceři krále Přemysla Otakara I. a Konstancie Uherské, a pokora před jejím dílem a Bohem je tou hnací silou, která nás vede k předložení této vizualizace a projektu, který jsme nazvali Koruna svaté Anežky České.

Dílo předního českého sochaře Daniela Ignáce Trubače, které tento mistr skulptury vytvoří jako dar všech lidí dobré vůle pro svatou Anežku Českou, bude předáno spolu s výnosem sbírky nás všech papeži Františku, aby jej užil tam, kde je nejvíce potřeba. Aby jej užil na dílo Anežky České, tak jak napsal Jan Werich, u těch o které nemá nikdo zájem.

Přemyslovská koruna české princezny Anežky

nebo snad také nebeská koruna naší drahé světice, která Bohu skrze ty, které potkala na cestě, ty, které navštívila ve vězení, ty, které seznala hladovými, žíznivými, nahými či nemocnými, darovala svůj život oprostěna od tužeb, jež by ji mohly činit nesvobodnou.

Toto dílo, koruna českého královského rodu, bude ověněno stuhami s poděkováním a modlitbami k princezně české, svaté Anežce. Jedna ze stuh ponese tu úvodní oslavnou Seifertovu esej na naši princeznu Anežku. Bude odlito z bronzu metodou na ztracený vosk. Umístěno

bude na velkém podstavci vysokém natolik, aby poutník, který vzhlíží k její nebeské koruně, rovněž musel pozvednout svůj zrak patřící na její korunu po právu jí náležející, Přemyslovskou, a i tu nebeskou. Celková výška díla je 230 centimetrů. Podstavec je odlit stejnou metodou a z téhož materiálu, bronzu a ponese na svých šerpách otisky prstů dárců, kteří přispějí finančním obnosem na tento dar pro Svatého otce Františka. Ve stejný okamžik každý dárce otiskne svůj ukazováček do pláství replikační hmoty, z níž bude plášť podstavce připraven pro odlití. Tento akt otisku vlastního prstu je aktem sounáležitosti s národem, a vědomím, že otisk de facto vlastní DNA, bude na daru, který převzeme papež František. Zároveň každý dárce dostane v upomínku pamětní medaili vyrobenou ražbou v prestižní Pražské mincovně a.s.

Když se zamýšlíme nad slovy svatého Evangelia podle Marka „Potom se posadil proti chrámové pokladnici a díval se, jak lidé dávají do pokladnice peníze. Mnoho boháčů dávalo mnoho. Přišla také jedna chudá vdova a dala dvě drobné mince, asi tolik jako pár halířů. Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám: Tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž tam dali ze svého nadbytku, ona však dala ze svého nedostatku. Dala všechno, co měla, celé své živobytí,“ tak musíme s Markem souhlasit aby směl darovat každý a ten který bude darovat, byť jednu korunu ze svého nedostatku, nechť smí rovněž zanechat svůj otisk na dar pro svatého otce Františka. To vše s pevnou vírou a vědomím, že jsem prach a v prach se obrátím. Nežůstane po nás na tomto světě téměř nic. Mnohdy si naši potomci nebudou ani vážit pamětní medaile, protože jakou má hodnotu proti Daru? Zůstane tady však otisk našeho prstu, jako odkaz Dárce.

Již dnes víme, že se všechny, věříme desítky či stovky tisíc otisků prstů, nevejdou na stuhu padající po obvodu podstavce. Proto výběr těch pláství, které budou reliéfovány na toto mistrovské

dílo, bude náhodný a nebude podléhat žádným kritériím, jelikož před Bohem jednou staneme všichni a bude nás shledávat ne jako Tomáše či Pavla, nýbrž jako toho, kdo měl uši a slyšel, měl oči a viděl. Bude nás shledávat jako toho, kdo přestože neužřel, tak uvěřil.

Sbírka na tento dar probíhala v kostelích po celé zemi, kde byly umístěny archy archiválního ručního papíru z papírny ve Velkých Losinách a kde každý dárce mohl zanechat svůj otisk prstu. Tyto archy budou nakonec uloženy do sochy Koruna svaté Anežky České ve Vatikánu.

Medaile

nese na svém aversu přímou ražbu Anežčina portrétu. Reliéf portrétu vychází z mistrovského díla Myslbekova na sousoší Václavského náměstí, kde Josef Václav Myslbek ztvárnil svatou Anežku ve svém monumentálním díle, Svatý Václav na svém koni obklopen svatými Prokopem, Ludmilou, Anežkou a Vojtěchem. Krásnějšího Anežčina zobrazení budeme dodnes těžko ve výtvarné tvorbě hledat. Na reversu medaile jsou reliéfovány lipové ratolesti, s latinskými hesly láska, pokora a vítězství. Letopočty na reversu udávají rok pravděpodobného Anežčina narození, rok její kanonizace a letošní letopočet.

Rozměrově je medaile o 3 mm průměru větší, než současná kovová padesátikoruna. Stříbrné medaile o průměru 50 mm a hmotnosti 2 trojských uncí jsou připraveny pro dárce větších finančních obnosů. Takový dárce může s rodinou a stříbrnou medailí kdekoli zanechat svůj otisk prstu, výnos přirozeně bude připočten k výnosu celého uvedeného projektu.

Nedoufáme, nýbrž věříme, že tento projekt je svým duchem schopen překročit hranice České republiky a že jsme připraveni znova dát ve známost stejnou či podobnou soudržnost jako v oněch listopadových dnech roku 1989.

Organizační výbor projektu)

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Aleš Opatrný

O nesnázích v manželství

Jak je včas rozpoznat a hledat cestu dál

Žádné manželství není procházka růžovým sadem. Manželé dělají chybná rozhodnutí, ale ta by neměla vést k jejich definitivnímu rozchodu. Ani série špatných rozhodnutí nemusí končit rozpadem manželství. 112 s., brož., 179 Kč

Oldřich Selucký

Svatá Anežka

Příběh české princezny

Okouzující příběh svaté Anežky České, té nejchudší, ale také nejpopulárnější české princezny. První čtení o Svaté Anežce pro školáky a předškoláky, jejich rodiče a prarodiče. 32 s., váz., 219 Kč

Prodloužila jsem si život o 50 let nazpátek!

Doktorka Jana Croř byla hostem Biskupské knihovny na zářijové besedě z cyklu *Minulost a přítomnost českých šlechtických rodů*. **Jana Croř**, kunsthistorička Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, se pod Bílou věž vrací ráda a často. „Hradec Králové je moje srdeční záležitost“, netají svůj vztah k městu.

” Nebylo to naše první setkání. Známe se od doby, kdy uzavírala svou práci na výpravné publikaci *Královéhradečtí biskupové a jejich rezidence*. Pětisetstránkové dílo vyšlo k 350. výročí diecéze a je zatím nejrozsáhlejší monografií o dějinách biskupství. Unikátní knihu přinášející medailonky všech biskupů včetně dosud nepublikovaných podrobností, vyčerpávající výklad o proměnách jejich sídel i o uměleckých dílech, posvětili koncem dubna 2014 biskup Jan Vokál a kardinál Dominik Duka. Právě on byl iniciátorem vzniku unikátní publikace.

S panem kardinálem jsme se znali už z dřívějšíka. U sv. Jiljí v Praze jsem v době, kdy tam byl provinciálem dominikánů, měla svatbu. Asi před patnácti lety jsem pro prezidentskou kancelář z podnětu paní Livie Klausové připravovala knihu o zámku v Lánech. Prezident Václav Klaus měl ve zvyku každý rok zvát české biskupy na návštěvu do Lán. Při té příležitosti jim knihu věnoval jako dárek. Když jsem se potom s Dominikem Dukou setkala, řekl mi, že by chtěl mít podobnou publikaci o královéhradeckém biskupství. Přiznávám, moc se mi do toho nechtělo, protože Hradec jsem do té doby vlastně neznala. Dlouho jsem to odkládala, ale nakonec jsem se tam rozjela.

Potýkala jsem se s dvěma zásadními problémy. Zaprvé, knihu jsem mohla psát ve volném čase mimo své zaměstnání a za druhé, nepocházím z východních Čech.

Narodila jsem se v Plzni a už pětatřicet let pracuji v Praze. V Hradci Králové jsem znala pouze arcibiskupa Otčenáška a biskupa Duku. Postupně jsem si uvědomovala, jaká to byla ode mě troufalost, že jsem tu práci přijala. On mi oponoval, že bude naopak zajímavé, když téma zpracuje někdo s odstupem. Bylo to pět let báječné, ale tvrdé práce bez dovolené (resp. všechny dovolené byly v Hradci), přesto to stálo za to! Město jsem si zamilovala a navázala trvalá přátelství.

„Kniha pojednává o biskupech a jejich sídlech. Původní záměr psát pouze o hradecké biskupské rezidenci a někdejší biskupském záměčku v Chrasti se ukázal jako příliš úzký. Nutně jsem se musela

věnovat biskupům, kteří v nich žili. Postihnout dějiny celé diecéze by zase bylo příliš široké. Proto jsem zvolila toto vymezení,“ uvedla tenkrát při slavnostní prezentaci knihy Jana Croř.

Původní plán byla pouze historie biskupské rezidence, což mi přišlo trochu málo a především by řada osobností biskupů vypadla, protože ne všichni se do stavebních dějin promítli. Když jsem se pustila do studia, zjistila jsem, že pramenů je strašně moc. Chvillemi jsem si připadala jako v té pohádce „Hrnečku, vař“, materiál mi doslova kynul pod rukama. Na začátku jsem ani dost dobře nevěděla, jak to skončí. A v průběhu práce se rukopis značně proměnil. Kniha tedy obsahuje 350 let historie biskupství, tedy nejen rezidence, pohledem kulturního historika. Hlavní důraz klade na budovu, její interiéry, zařízení a vývoj vybavení. Zároveň si všímám života všech biskupů, kteří tady sídlili. Nepomímám ani kulturní aktivity a sleduji jejich vztahy k okolí – městu, šlechtě, později republice. Další velkou kapitolu tvoří historie zámku v Chrasti, který vystupoval vůči hradecké rezidenci v podstatě rovnocenně. V plánu jsme měli sto stran textu a sto fotografií, nakonec se dílo rozrostlo na pět set stran a pět set fotografií. Vydavateli jsem s tím asi pořádně zamotala hlavu, protože se musel značně navýšit i rozpočet.

” S dr. Janou Croř jsem se potom setkala ještě několikrát. A také jsme se

shodly na tom, že máme stejné oblíbenosti. Jsou jimi první královéhradecký biskup Matouš Sobek z Bilenberka a stavitel biskupské rezidence, v pořadí pátý Tobiáš Jan Becker.

Oba dva to měli velmi těžké. Sobek byl v roli zakladatele, který musel postavit instituci na nohy, aby vůbec mohla začít fungovat a měl na to pár let, protože v roce 1668 byl po smrti pražského arcibiskupa Harracha jmenován na jeho místo. Přitom neměl ani pořádně kde v Hradci bydlet, chyběly peníze a zkušený personál... Rok 1700 byl jakýmsi přelomem, kdy opadla averze a nedůvěra města k nové instituci, kterou hradečtí radní tehdy vnímali jako cizí element ohrožující jejich práva. Becker musel být skvělý diplomat, s ním přišlo období konsolidace a rozkvětu celé diecéze. Postavil kostel s klášterem v Králíkách, uvedl k němu řád servitů, vybudoval přední trakt biskupské rezidence v Hradci, koupil parcely pro kanovnícké domy a začal je stavět, získal budovu bývalého purkrabství pro kněžský seminář, začal se stavbou seminárního kostela Jana Nepomuckého, a to za necelých 10 let! To je jen stručný výčet jeho zásluh. Získal si tím velké uznání od císaře Leopolda I. i samotného papeže Klementa XI. Na jeho dílo navázal a dokončil nástupce Jan Adam Vratislav z Mitrovic, který angažoval pro biskupství Petra Brandla, Jana Blažeje Santiniho Aichela. Velké osobnosti, které zanechaly městu mimořádný odkaz a je třeba si z nich brát vzor.

☛ Svatba s Alexisem princem von Croÿ, 1996

☛ To už jsem věděla, že PhDr. Jana Croÿ, za svobodna Bělohlávková, se s modrou krví nenarodila. Její tatínek byl archivář, maminka středoškolská profesorka. Ona vystudovala archivnictví a pomocné vědy historické na Univerzitě Karlově, později si přibrala ještě dějiny umění. Dlouhé roky pracovala v Akademii věd, poté v Uměleckoprůmyslovém museu v Praze, kde je dodnes. Zajímá ji výtvarná tvorba české šlechty a její sídla, kulturní historie.

Roku 1996 jsem se provdala za Alexise prince von Croÿ, do rodiny, která u nás není moc známá. Na území tehdejší monarchie přišla za prusko-rakouské války v roce 1866. Manželův dědeček,

také Alexis, byl mladším synem vévody Alfréda Croÿe, takže nedědil rodový majetek v Německu, ale za svůj podíl si koupil od Nosticů velkostatek Slabce na Rakovnicku. Představovalo to přibližně 2000 hektarů zemědělské půdy a lesů, k tomu sedm dvorů, lihovar a cihelna. Patřil k němu i známý hrad Krakovec, odkud podle tradice šel Mistr Jan Hus na kostnický koncil. (Po první pozemkové reformě ho manželovi rodiče postoupili za symbolickou jednu korunu Klubu českých turistů.) Celkem slušný majetek, který sliboval klidné živobytí, kdyby... Přišly dvě války a vše bylo jinak.

Po první se v rámci pozemkové reformy rozloha ztenčila o polovinu a druhá už jen dokončila to, co začala válka první, tedy přišli o všechno. Manželův otec Max se toho nedožil, zemřel v roce 1920, když bylo Alexovi 10 let. Prý za to mohl tetřev, který se objevil v poleší a Max si ho nechtěl nechat ujít. Tetřeva sice zastřelil, jenže dostal zápal plic a to bylo tehdy smrtelné. Manželova matka Karolina Lobkowiczová byla poslední ze svého rodu, která se narodila ještě na Konopišti. Její otec ho prodal Františku Ferdinandovi d'Este a rodina se přestěhovala do Křimic u Plzně. Alex se narodil již na zámku ve Slabcích, stejně jako jeho tři mladší bratři. V roce 1931 se oženil s říšskou hraběnkou Elisabeth Beaufort Spontin z Bečova. Svatbu měli v zámecké kapli, kde stál ještě slavný relikviář sv. Maura. Postupně se jim ve Slabcích narodili dva chlapci a dvě děvčata.

☛ Zámek Slabce

☛ Livia Klausová pokřtila knihu Jany Croÿ o lánském zámku

Období rodinné pohody a relativního klidu ovšem vypuknutím druhé světové války definitivně skončilo. Roztočil se kolotoč tragických a životu nebezpečných událostí, který se zastavil prakticky až po odsunu v Německu roku 1945. Dva bratři za války padli, třetí se vrátil s podlomeným zdravím. Alex jako hospodář na frontu nemusel. Snažil se chránit svoji rodinu i zaměstnance, ovšem velké důvěře se u okupační správy netěšil, i když byl národností Němec. Dával na černo mlít obilí, obstarával lidem potravu, chránil je před totálním nasazením, aby nemuseli do Německa, schovával zbraně, ukrýval

na velkostatku partyzány. Rodina proto doufala, že bude moci zůstat v Čechách i po vydání Benešových dekretů, protože měli mnoho dokladů o protinacistické činnosti. Ještě první revoluční národní výbor jim byl vcelku příznivě nakloněn, jakmile ovšem začali tušit výhodnou příležitost k obohacení a možnost parcelace majetku, rychle otočili.

Začal zápas o čas. Alex se hájil tím, že se na něj dekry o kolaborantech a zrádcích nevztahují, což mohli obtížně popřít. I Okresní národní výbor v Rakovníku se za ně stavěl, ale pro slabecký místní

národní výbor to nic neznamenalo a o to víc proti němu švali. Rodině nařídili internaci na zámku a snažili se je vyhledovat. Místní národní výbor dokonce uspořádal lidovou slavnost „na předání zemědělské půdy do českých rukou“. Rodina byla stále přítomna a mohla se pouze dívat z okna na tančící sousedy a přihlížet, jak se o patro níže rabuje. To už bylo jasné, že zůstat nelze, naopak je zapotřebí co nejrychleji Slabce opustit. Stalo se tak 10. září 1945. Byli odvezeni do sběrného tábora UNRA v Plzni a posléze mohli odjet do Bavorska, kde se jim počátkem 50. let podařilo koupit malé

(Pozvánka

Místní skupina České křesťanské akademie v Litomyšli zve občany na

přednášku sinologa, překladatele a cestovatele ing. Martina Kříže, PhD.

Duchovní život: Má křesťanství v Číně smysl a tradici?

Přednáška se koná v Litomyšli v horním sále římskokatolické fary (probošství), Šantovo nám. 183

**čtvrtek 28. listopadu
v 19 hodin**

V diskuzní části plánované akce bude přednášející odpovídat i na dotazy týkající se Číny v dalších oblastech, než jak by vyplývalo z názvu přednášky.

Aby přiblížil Čínu hmatatelně, připraví ing. Kříž spolu se svojí manželkou pro zájemce přímo v místě konání přednášky tradiční čínské jídlo. Kdo bude mít o tento rychlokurz vaření zájem, může přijít o půl až třičtvrtě hodiny před vlastní přednáškou, nejlépe s vybavením pro konzumaci jídla – tedy s miskou a s jídelními tyčinkami.

23|11|2019

19:00 | KD ÚSTÍ NAD ORLICÍ

hraje **Black Band Ústí nad Orlicí** a **Tiger Swing**
soutěž o ceny | večere | čajovna | aukce
předtančení | více na www.plesprotere.cz
vstupné 170 Kč | student 140 Kč (předprodej
od 5. 11. v knihkupectví Flétna ÚO)

sídlo, bývalý vodní hrad v Aicha vorm Wald nedaleko Pasova, kde dodnes žije jeden manželův syn.

Alex nikdy nepřestal usilovat o získání českého občanství. Žádal o ně ještě před vydáním Benešových dekretů, ale vyřízení se dočkal teprve po osmačtyřiceti letech, v roce 1993. Na to se ale už nevztahovaly restituční zákony, takže ačkoliv měl dvojí státní příslušnost, restituovat nemohl. Své devadesáté narozeniny však ve Slabcích oslavil. Žertem vždycky říkal, aby mu lidé nenosili na pohřeb květiny, ale pytel cementu, aby ho tu pořádně zabetonovali a už ho nikdo odsud nemohl dostat. Přál si být pochován doma, leč nestalo se tak. Zemřel na svém hradě v Aicha 21. srpna 2002 ve věku 92 let a je pochován vedle své první manželky na tamním hřbitově. Ve Slabcích nakonec spočinul jeho nejstarší syn Maximilián.

V roce 2016 mu městyš Slabce udělil čestné občanství in memoriam „za příkladnou lidskost a statečnost, kterou jako majitel velkostatku prokázal v době ohrožení a okupace Československa v letech 1938–1945“.

Leccos z toho jsem už z našich letmých setkání věděla, ale nikdy jsem si nedodala odvahy k tomu, abych se zeptala, jak se z respektované historičky stane princezna. Přišlo mně nezdvořilé ptát se, jak k manželovi přišla.

Spojil nás dohromady náš zájem o památky a historii. Princ Alexis byl velký nadšenec do regionální historie, památek a starožitností. Svůj rodný kraj – Rakovnicko, Křivoklátsko, Rokycansko – znal jako málo kdo. Měl ho prochozený od vesnice k vesnici, znal každý kostel, kapli, kříž, sochu. Dokonce si vedl jejich evidenci a čas od času zjišťoval, co už není na svém místě nebo je zničeno. Alex se stýkal s mým otcem, tehdy archivářem města Plzně. Jednou ho přijel navštívit, aby ho upozornil, že v nové publikaci o památkách regionu jsou chyby. Bylo to ještě před rokem 1989 a tehdy jsem ho viděla poprvé. Vysoký, štíhlý, šedivá bradka, zelený huberták, klobouk, kožená

Jana Croj jako host cyklu o českých šlechtických rodech v Hradci Králové

aktovka, zkrátka šlechtic jak má být. Tak ho budu pořád vidět. Tehdy už přeletěla mezi námi jiskra. Alexe to pořád táhlo domů. Jezdil na své rodné Slabecko alespoň čtyřikrát do roka a potom, co se otevřely hranice, stále častěji. Začal mě brát s sebou a to byly neopakovatelné zážitky. Jedinečná škola, která mi dala víc než semináře na univerzitě! Čerpám z toho dodnes. Ani jeden z nás neměl auto, tak jsme se vždy domluvili na sobotu a na neděli se známými, kteří byli ochotni s námi jezdit za benzín a za oběd po kraji. Tak mě pozvolna seznamoval se svým krajem a rodinnou historií. Dělal to stejně jako před válkou, když jezdil kočárem nebo na koni. On znal všechna ta místa v proměnách času – za 1. republiky, za války, za totality i po ní. Nejraději měl polorozpadlé, neudržované, malé venkovské zámky, kam jsem se kolikrát štitila vlézt, protože nebyly poškozené úpravami. Přitahovala ho původní, ryzí substance. Navíc obvykle znal jejich původní majitele, a tak jsem do sebe vstřebala obrovskou sumu vědomostí, kterou teď už jen zapomínám.

V roce 1995 zemřela Alexova manželka Elisabeth Beaufort a za rok jsme slavili svatbu. Bylo to tehdy velké setkání české i evropské šlechty. Za svědkyni mi šla žena manželova bratrance Gabriela Croj z bavorského rodu Wittelsbachů, dcera korunního prince Ruprechta a princezny Antonie Lucemburské. Oddával nás

Alexův oblíbený synovec, nynější tepelský opat Filip Zdeněk Lobkowicz a rakovnický děkan Jaroslav Kučera. S nadávkou říkám, že jsem si protáhla život o 50 let zpátky, protože manžel byl o půl století starší. Pamatoval dokonce vypuknutí 1. světové války! Uměl tak barvitě vyprávět, že jsem měla pocit, jako bych všechny ty příběhy sama prožila.

Ale zpátky do minulosti mnohem starší. Jana Croj o ní v Hradci Králové vyprávěla velmi zajímavě. Od nejstarších jmen a památek spojených s rodem Croj jsme se postupně dostali až k době ne zase tolik vzdálené.

První zmínka o tomto rodu se váže k roku 1178, kdy se syn uherského krále Štěpána IV. Markus z dynastie Arpádovců oženil s Kateřinou z Croj. Podle tehdejších zvyklostí nesli potomci jméno po matce. To se odvozuje od názvu severofrancouzské obce Crouy u Amiensu. Jejich domény se nacházely jednak ve francouzském království a z větší části na území někdejšího Burgundského vévodství, které bylo za středověku samostatným stáním útvarem, k němuž patřilo Brabantsko, Flandry, Lucembursko a další země. Crojové se brzy vypracovali mezi nejprřednější aristokratické rody Nizozemska, jejich zlatou dobou bylo 16. a 17. století. Tehdy zastávali nejvyšší úřady v zemi, byli veliteli vojsk, guvernéry, ministry financí.

◀ Představení knihy Královéhradečtí biskupové a jejich rezidence

◀ Kniha Královéhradečtí biskupové a jejich rezidence, 2014

Vytvořili několik linií, z nichž se do současnosti udržela jen jedna. Území dnešní Belgie a Holandska bylo ve zmíněné době zmítáno neustálými boji, jednak o nezávislost, resp. nadvládu nad těmito zeměmi, a k tomu se přidaly války náboženské. Crojové stáli na straně Habsburků. Loajalitu zachovávali také s francouzskými panovníky, byli nositeli druhého nejstaršího vévodského titulu ve Francii.

Nejvýznamnějším představitelem rodu doby renesance byl Vilém Croj, tzv. Moudrý (1458–1521), který se těšil přízni císaře Maxmiliána I., španělského krále Filipa Sličného a stal se vychovatelem jeho syna, budoucího císaře Karla V., s nímž ho pojilo celoživotní přátelství. Zmínit se musím i o uměnímilovném vévodovi Karlovi z Croj (1560–1612), z jehož iniciativy vzniklo mimořádné dílo „Album de Croj“, 26 velkoformátových pergamenových foliantů s 2500 vyobrazeními měst, vesnic, hradů, klášterů a různých pamětihodností jednotlivých krajů Nizozemska. Alba vznikla mezi lety 1600–1620, autorem iluminací je Adrien de Montigny. Jednalo se o počín, který neměl v tehdejší světě obdoby. Svazky jsou dnes rozptýleny po světových národních knihovnách (Víděň, Paříž, Brusel) a dvě alba jsou dokonce i v Praze!

Řada členů rodu vynikla i v oblasti duchovního povolání. Vzešlo z něj v minulých staletích 8 biskupů, 2 arcibiskupové – v Rouenu a v Toledu, který se stal dokonce kardinálem. Z každé epochy

bychom mohli uvést nějakou mimořádnou osobnost: v 18. století to byl vévoda Emanuel (1718–1784), společný předek všech současných členů rodu, který dosáhl nejvyšší vojenské hodnosti Francie – maršálské. Byl významným osvícencem, zdatným literátem, důvěrníkem Ludvíka XV.

Francouzská revoluce těžce postihla celý rod, tak jako většinu staré francouzské rodové šlechty. Croyové přišli o majetek na území Francie i státní úřady a další privilegia. Později získali jako odškodnění za ztrátu statků na levém břehu Rýna panství Dülmen ve Westfálsku nedaleko Münsteru. Tím se stali též příslušníky pruské šlechty a začali používat podobu jména Croj-Dülmen. Vévodská rodina žije v Dülmenu stále, i když již nebydlí v zámku, který nepřečkal 2. světovou válku. Zajímavou osobností z této linie byla na konci 19. století princezna Isabella, která se provdala za arcivévodu Bedřicha Habsburského, jednoho z nejbohatších členů dynastie, který se stal u nás známým díky dílu Petra Bezruče. Byl totiž oním „markýzem Gero“, který vlastnil Těšínsko, ostravské uhelné doly, vítkovické železářny, řadu zámků na Moravě, v Rakousku a v Uhrách. Isabella doufala, že si jednu z 8 dcer vybere následník trůnu František Ferdinand d'Este, jenže on se ucházel o její dvorní dámu Žofii Chotkovou. Románový příběh, který skončil nejen nevráživostí obou rodin, ale především tragédií v Sarajevě a následným vypuknutím 1. světové války.

S Dülmenem je spojena ještě jedna zajímavost. Za vévody Augusta Filipa žila na tomto panství známá stigmatizovaná mystička a budoucí blahoslavená Anna Kateřina Emmerichová (1774–1824). Rodina vévody ji tedy dobře znala. Tato světice je patronkou biskupa Jana Vokála, který její znamení kříže přijal do svého biskupského znaku.

Na závěr mi dovolu ještě jednu osobní otázku. Jaký byl život s princem?

Jedním slovem úžasný! I přes ten neobyčejný věkový rozdíl jsme si výborně rozuměli, měli jsme velmi podobné názory, zájmy a vkus, takže byla ve všech zásadních věcech mezi námi shoda. Manžel říkal, že se za 60 let prvního manželství nikdy nepohádal a my spolu také ne. Byl to člověk s pevným charakterem, naprosto zásadový, na každého kladl vysoké nároky. Velká přísnost bylo asi to jediné, co jsem mu vytýkala. Zároveň musím ale dodat, že se v lidech nemýlil. To měl snad v genech. Důslednost se projevovala i v životním stylu – nikdy jsem ho neviděla v pantoflích (doma se sice přezouval, ale do kožených bot) nebo v tričku s krátkým rukávem. Když jsem se divila proč, tak mi řekl: „Víš, když jsem chtěl, aby tak chodil i personál, musel jsem to jako první dodržovat já.“ A to platilo u něj ve všem. Člověk se s ním nenudil, byl vtipný, šarmantní, společenský. Nikdy bych neměla!

Eva Zálesáková)

Kde najít kurz pro život věčný, školení pro setkání s Bohem?

Na letošních Akademických týdnech vzešel při diskuzi po přednášce jeden zajímavý nápad ... Totiž je fakt, že spousta situací a aktivit má svoji systematickou přípravu.

Kurzy a školení jsou skoro na vše

V běžném životě: Chcete řidičák? Musíte do autoškoly. Chcete svářet? Honem do kurzu? Chcete umět zdobit květiny? Použijte informační brožuru nebo jděte na kurz ikebany. Chcete zhubnout, přibrat (vzácný případ ...), chcete ovládat esperanto, stepovat nebo se stát odborníkem na vaření kávy? Na vše se najde nějaké školení ...

A v církevním prostředí je to podobné: Chcete být pokřtěni? Tak tu je zhruba roční příprava. Chcete biřmování? Tak to je třeba na půl roku. Chcete církevní svatbu? Tak to bude tříměsíční kurz ... ano, to vše je možné, ale něco mi tu chybí ...

Příprava na životní maturitu

To je záležitost naprosto zásadní. Je skvělé věnovat se dětem a mládeži, aby se připravili pro život, ale kde je kurz pro život věčný? Kde je pořádný koučing a doprovázení a školení pro vstup do Božího království?

Já vím, přece takovou přípravou je celoživotní snaha řídit se desaterem, žít v lásce a důvěře v Boha a lidi ...

Ale přece jen, proč se tak bojíme občas jaksi intenzivněji si připomenout, že se blíží ona životní zkouška, setkání s Pánem a pokud ho milujeme, měli bychom se připravit tak, abychom se před ním nemuseli tolik stydět, aby nás smrt tolik

nezaskočila, abychom se na setkání s Bohem těšili ...

A že nevíme, kdy to bude? Tak právě proto bychom ji neměli vytěšňovat ze své pozornosti ...

Co by se mohlo probírat?

Třeba prakticky: jak si dát do pořádku majetkové záležitosti – jak napsat závěť, jak si dát do souladu vzájemné vztahy v rodině a s přáteli, jak se rozhodnout jít konečně k odkládané zpovědi, jak velký smysl má oběť a modlitba zvláště v době, kdy už nejsou síly na vnější činnost, jak se učit radosti z malých každodenních věcí a stále se učit něčemu novému, jak dobře využít čas a nekoukat celý den na TV, jak se vyhnout mrzoutství, rezignaci a otrávenosti a dozrát v moudrou osobnost, jak

se vyrovnat s údělem vdovy nebo vdovce, jak více milovat Krista a předávat radost z něj druhým ... jistě byste mohli uvést další témata pro tento kurz nebo seminář či duchovní obnovu ...

Saleziánská inspirace

Je to taková (s láskou a úctou) hozená rukavice našim pastoračním centrům, nám kněžím ... ale i komukoliv z nás ... třeba nás může inspirovat saleziánská spiritualita, kde spolupracovníci Dona Bosca se každý měsíc modlí za šťastnou hodinu smrti, za toho, koho si Pán nejdříve povolá ... to není nic morbidního, naopak, je to křesťanský realismus plný naděje ...

Všem vám ze srdce žehná

P. Jan Linhart)

Práce pro druhé je pro mě ziskem

Její jméno bude v Hradci Králové jednou provždy patřit k týdnům a měsícům po listopadu 1989. Do města se přivádala, jejím rodištěm je vesnice Neznášov a městem prvních studií Jaroměř. Vztah k Hradci Králové dlouho hledala. Opravdovým domovem se pro ni stal právě v oné zlomové době. „Hradec měl své odvážné lidi a mně bylo ctí s nimi pracovat v Občanském fóru i v prvním městském zastupitelstvu“, vzpomínala **Ludmila Hovorková**.

77 Listopad před třiceti lety. Zima zalézala za nehty. Občas pršelo nebo padal sníh s deštěm, občas vysvitlo sluníčko. Pravý podzim.

V listopadu 89 jsem v novinách už dlouho nepracovala. Z Pochodně jsem odešla ve chvíli, kdy bych musela vstoupit do komunistické strany. To by bylo přes můj limit, přesně jak to myslel pozdější mluvčí České biskupské konference a redaktor rozhlasových náboženských pořadů P. Miloslav Fiala. V roce 1972, rok po kněžském svěcení, křtil v katedrále Svatého Ducha mou dceru. Po obřadu jsme

chvilu mluvili na téma spolupráce s komunisty. „Odsud – potud“, připomněl pomyslnou přímku, jejíž velikost si musí každý určit sám. Páteru Fialovi dva roky nato odebrali státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti a on z Hradce Králové putoval jako skladník a zásobovač na stavbu pražského metra. Mokrát jsem jeho rady v životě využila.

Po dvou mateřských dovolených jsem osmdesátá léta pracovně prožívala jako referentka práce a mezd na odboru školství KNV. Měla jsem na starosti mzdové záležitosti učitelů a zaměstnanců několika středních škol. Bylo nás tam v oddělení 26 žen a jeden vedoucí. Že je něco ve vzduchu, jsme pocítovali hlavně od doby, kdy vyšlo Několik vět. Dcera, které tenkrát bylo 17 let, byla o prázdninách na hradě Svojanov, a odtamtud petici přinesla domů. V práci, ne všechny, to se nedalo všem ukázat, jsme si řekly, že v ní není nic, co by se nedalo podepsat, že to tam je jen pravda.

Tchán každý den poslouchal Svobodnou Evropu, a tak jsme hned věděli, že v Praze je demonstrace, že údajně zemřel student, což se později ukázalo jako nepravda. Už od svatořečení Anežky České běhaly informace mezi lidmi. Zvláště ty, jak se příslušníci SNB a StB z Hradce Králové museli učit „Otčenáš“, když se „pracovně“ chystali do katedrály sv. Víta. Vědělo se také, že se mnozí zájemci nedostali včas do Prahy, že doprava byla odkloněná. Všechno to

dávalo naději, ale pořád se nic nedělo. A po událostech 17. listopadu na Národní třídě jsme měli i strach. V menších městech to bylo ještě horší, tam byla informovanost mnohem menší. Avšak teprve ve chvíli, kdy z Prahy přijeli herci a studenti, vzniklo v Hradci Králové Občanské fórum, v Divadle Vítězného února (nyní Klicperově) vystoupil režisér Oldřich Kužilek, tak tehdy bylo jasné, že komunisti „půjdou od válu“. I když v novinách a televizi vycházely zprávy, které trochu brzdily náš optimismus, netrvalo dlouho a opravdu se ledy hnuly. Chodili jsme pořád na demonstrace, později mítinky. Naše širší rodina se

Nezávislý východočeský večerník, 1990

Návštěva Václava Havla v roce 1990

◀ Ludmila Hovorková dokumentovala porevoluční dění v Hradci Králové

střídala. Říkali jsme, že tam musí vždycky někdo být, abychom tomu pomohli.

První demonstrace byla studentská. Tady v Hradci ji zorganizovali vysokoškoláci. Šlo se od Zimního stadionu na tehdejší Žižkovo (dnes Velké) náměstí. Byla jsem v práci, kde kolegové říkali, že už vyrazili. To se tenkrát vědělo i bez mobilů. Ihned jsem utíkala po tehdejší Dukelské třídě (dnes Karla IV.) k mé sestře, abych nebyla sama, aby někdo šel se mnou, až se k té demonstraci připojíme. Oni zrovna malovali, švagr byl na štaflích, ale sestra se rychle přestrojila a průvod jsme chytly u Grandu. Tam jsme se k němu, za mohutného skandování „*pojdte s námi*“, společně s dalšími připojily. Když jsme přišly na Žižkovo náměstí, byla už tma, listopad kolem páté hodiny. Projevy studentů, někdo ze ZVÚ, řečníci se u Mariánského sloupu střídali. Zvonilo se klíči, možná si to už dnes idealizují, možná se jenom tleskalo. Natáčela tam taky televize a já jsem byla přesvědčená, že to byli tajní, že svítili do davu a točili. Se sestrou jsme se na sebe podívaly, že možná budeme v průšvihů. Ale nevadilo nám to, byla to tak úžasná atmosféra! Jak se později ukázalo, opravdu to byl začátek toho, co přišlo – svobody.

Naše vzpomínání na dobu před třiceti lety na chvíli přerušíme. S Ludmilou Hovorkovou se vrátíme ještě o více než dvacet roků zpátky, do nadějeplného času druhé poloviny 60. let minulého století.

Úmysl stát se novinářkou jsem pojala v posledním ročníku na tehdejší SVVŠ v Jaroměři. Byl rok 1966 a blížilo se Pražské jaro. Můj tatínek sršel optimismem. Ne snad, že by mu jako mlynáři vrátili vodní právo na mlýn, ale že třeba konečně bude moci být myslivcem, což jako živnostník nemohl a těžce to nesl.

Politici by měli před vstupem do politiky studovat historii. Aby neopakovali chyby. Aby věděli, že korupce se nevyplácí.

Moje cesta k novinářině nebyla lehká, na školu jsem se dostala až napodruhé a ještě ne na denní, ale na dálkové studium. Tohle řízení osudu bylo podmíněné tím, že budu zaměstnaná v nějakých novinách. V 60. letech to byly většinou noviny komunistické a nejbližší byla Pochodeň (deník KV KSČ v Hradci Králové). Tatínek-optimista řekl, že se tam půjdeme zeptat, jestli nepotřebují elévku. Zkrátím to. Šli jsme, vzali mě. Po prvním dnu v redakci jsem se vrátila s tím, že se tam zdraví Čest práci! A že mně to nejde přes pus. A tatínek na to, že to je pěkný pozdrav, ale hlavně aby čest té práci dělali. Tak jsem v té redakci pracovala, při tom studovala, a následně se v roce 1970 vdala, studium

jsem přerušila, abych jej pak v 70. letech dokončila. Do Pochodně jsem se vrátila, ale to už nebylo jako ta krásná 60. léta. No, krásná..., ale bylo tehdy prostě přece jen volnější.

V 70. letech to bylo v redakcích kruté, naštěstí jsem nemusela psát články, které by byly proti mé mysli, byla jsem na dopisovém oddělení. Začínal tam tenkrát i Stanislav Motl. Měli jsme dobrého šéfa, byl rozumný, včas mi řekl: „*Lído, přijdou za tebou a budeš muset vstoupit do strany, jinak tady pro tebe nebude místo*“. Odešla jsem. Ale zas taková hrdinka, abych tam praskla dveřmi, jsem nebyla. Odešla jsem na mateřskou dovolenou a po jejím skončení jsem se už nevrátila.

Předpokládám, že touha být znovu novinářkou ... víra, že bude jednou líp, Ludmilu Hovorkovou neopouštěla ani v letech, která následovala.

V té době jsem si nemyslela, že by se poměry za našich životů změnily. Byla jsem přesvědčená, že už se k novinářině nikdy nedostanu. Smířila jsem se s tím, možná jsem byla naivní, ale imperativ „odsud – potud“ fungoval. Jak bych se podívala do očí kamarádům, příbuzným, v rodině, to by považovali přinejmenším za přetvářku. Nakonec, nebylo by to upřímné ani vůči těm komunistům, kdybych mezi ně vstoupila. Taky jsem mezi nimi měla přátele, a byli to skvělí lidé. Někteří se báli, jiní chtěli dělat svou práci, a proto v době

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Ladislav Heryán

Sami na této zemi?

O Boží přítomnosti mezi námi

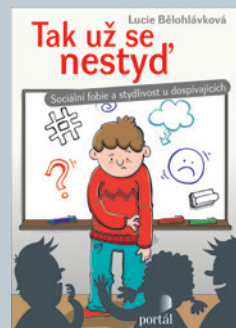

Známý salesiánský autor nás vede k uvědomění, jak intenzivně nás Boží přítomnost obklopuje. Jde jen o to, neuzavírat se do ulit svých představ, předsudků a zatvrzelosti. V desítkách příběhů se dotýká nejrozmanitějších lidských osudů a vybízí nás, abychom otevřeli oči svých srdcí a vyšli Boží přítomnosti naproti. *Brož., 152 str., 199 Kč*

Lucie Bělohávková

Tak už se nestyd'

Sociální fobie a stydlivost u dospívajících

Bojíš se přihlásit, když se učitel na něco ptá? Bojíš se trapasů a nevíš si rady ve vztazích s ostatními lidmi? Pořád přemýšlíš o tom, co si o tobě druzí budou myslet? Tahle knížka ti pomůže tyhle problémy dostat pod kontrolu. *Brož., 144 str., 259 Kč*

normalizace vstoupili do KSČ. Nemám jim to za zlé. Za zlé bych jim měla, kdyby se dopustili něčeho nepřipustného. Zvykala jsem si proto na obyčejný život.

Když přišel listopad 1989, synovi bylo 12, dceři 17 let. Byla na střední škole, chystala se na vysokou. Ve skrytu jsem doufala, že se situace změní, a já bych se mohla do sdělovacích prostředků navrátit. Ale bála jsem se o dceru, ona se angažovala na Gymnáziu J. K. Tyla opravdu hodně, byla odvážnější než já. Říkala jsem jí: „Lído, nedostaneš se na vysokou. Jestli se to otočí, oni vás všechny smetou“. Ona oponovala: „Ale mami, kdyby takhle mluvil každý, tak by se nikdy nic nestalo, pak by to fakt vyhráli“. Od té chvíle už jsem jí neřekla ani slovo. Chodili jsme poctivě na demonstrace, sledovali zpravodajství v televizi, četli noviny. To už byl prosinec, leden. Pravidelně jsem chodila do „domečku“ nad podchodem, kde vystavovali vždy nové číslo periodika Východočeský večerník, pořád jsem to sledovala. Jako dnes si vybavuji fotografii Mons. Karla Otčenáška, který se navracel po letech perzekuce do úřadu biskupa Královéhradecké diecéze, na titulní straně. Napsala jsem do redakce, že bych ráda pomohla, kdyby měli zájem. Pár týdnů se nic nedělo a někdy v březnu 1990 telefonát do práce – šéfredaktor František Kusý se ptal, jestli platí moje nabídka, že by potřebovali někoho, kdo má zkušenost v novinách.

Na stole před námi leží několik žlutnoucích výtisků Východočeského večerníku z té doby. Ludmila Hovorková bere do ruky vydání s datem 26. 3. 1990. První noviny, u jejichž vydání byla od začátku do konce.

Na první stránce rozhovor s Karlem Krylem, můj první rozhovor. To jsem ještě pracovala v redakci jenom na půl úvazku, pan šéfredaktor to na mém zaměstnavateli vymohl. Dostala jsem magnetofon, takový maličký, a běžela na Zimní stadion. Karel Kryl, který tady chystal koncert, mimochodem, navštívil ho přes pět tisíc lidí, tam byl ubytovaný. A já se teď tady dívám v rychlosti, na co jsem se ho tenkrát ptala ... na koho a na co bychom

neměli v naší demokratizující se společnosti zapomínat? „Na slušnost. A na to, že jsou mezi námi lidé, kteří potřebují pomoc. Staří, děti, všichni, kteří si nemohou pomoci sami. To patří k sociálnímu citění demokraticky vychovaného občana. Kdyby se o všechno staral stát. To dneska zbývá na lidi, protože stát má příliš mnoho problémů, aby se obnovoval sám. Koukněte kolem sebe, vždyť to je babiček a dědečků, kteří mají životní minimum. A jsou tu další potřebné organizace, Jedličkův ústav, dětské domovy, dětské vesničky, domovy pro přestárlé“. A ještě dodal, že když už máme to jaro, že by bylo dobré, kdyby lidi dali květiny do truhlíků. To se mně moc líbilo. Zlatá slova i dnes.

Východočeský večerník nejprve vycházel jako tzv. letákové noviny.

Nejprve to byly vlastně cyklostylované tiskoviny. Redaktor svůj článek napsal na stroji, pěkně úhledně, žádné škrtnance. Nalepilo se to na takovou maketu, na tvrdý papír formátu A3, tedy texty, fotografie, pérovky (obrázky), titulky. Pak se to ofotografovalo, zmenšilo a ve spřízněných hradeckých podnicích (n. p. Potraviný, ZVÚ, KNV a další), které se po týdnech střídaly, to ve svých rozmnožovnách vytiskli. Distribuční místa byla v „domečku“, v prodejně Knihy na Gottwaldově (dnes Ulrichově) náměstí. Měli jsme i své kolportéry, to byla taky novinka, to jsme znali jenom z prvorepublikových filmů a z prodeje Večerní Prahy. Noviny se prodávaly zprvu za 90 haléřů.

Byl hlad po informacích, nebyly možnosti jako dnes.

Večerník byl původně určený do celého Východočeského kraje a měla se změnit i periodicita z týdeníku ideálně na deník. Po cyklostylu se rychle přešlo na horkou sazbu, tisklo se v Hradci Králové. Měli jsme redaktora v Pardubicích a dopisovatele z jiných měst i ze zahraničí. Večerník byl deklarován jako nezávislé noviny, ale velmi brzy, doba to chtěla, se stal orgánem Koordinačního centra OF. To ovšem nikdy nebylo stranické. Večerník nakonec zůstal týdeníkem a postupně se zaměřil jen na Hradec Králové a okolí.

Demontáž sovětského tanku na Eliščině nábreží

Sídlo Občanského fóra v „domečku“ u podchodu

Pokud jde o titul, hned na začátku byla vypsaná soutěž. První šéfredaktor František Kusý na letáku nacyklostylovaném na A4 vyzýval občany na demonstracích, aby dávali náměty na titul svobodných novin, které v Hradci Králové vzniknou. Z množství došlých návrhů uvedme například: Občanské noviny, Obzor, V Fórum (V má několik významů – volný, východočeský, večerník, vítězství, tedy symbol vztyčené ruky s výmluvným gestem známým z manifestací a demonstrací), OF Večerník, Profil, Dobroslav. Komise odborníků vybrala Východočeský nezávislý večerník, později VV, aby to nebylo tak dlouhé. Večerník končil desátým ročníkem v roce 1999, což byl z dnešního hlediska malý zázrak.

Začátek devadesátých let byla doba, kdy všechno ve společnosti revolučně a euforicky vřelo. V „Domečku“, vzpomínám, vždycky panovala báječná atmosféra. Spousta lidí, hrníčky se zasychajícím lógiem, popelníky přetékající nedopalky, pro cigaretový dým málem nebylo vidět. Vzrušené diskuse, „úřadovalo se“ ve dne v noci.

V „Domečku“ udělali takovou vrátnici, ve které seděl nezapomenutelný Štěpán Plenta se svým kocourem a zapisoval lidi do sekcí. Podle toho, co koho zajímalo. Dveře se tam netrhly, přicházely informace z Prahy. „Domeček“ také zažil několik významných návštěv. Vzpomínám na Petra Pitharta, přijel jako tehdejší premiér. Krásná návštěva, mimořádně vzdělaný člověk. Mluvil pomalu, rozvážně, ale co řekl, to sedělo.

77 Připomeňme, kdo byl zakladatel a první šéfredaktor Východočeského večerníku František Kusý.

Především novinář profesionál. Člověk, který doplatil na rok 1968. Původně rozhlasák, ale odešel do Nového Hradecka, kde byl šéfredaktorem, ale dlouho tam kvůli normalizačním čistkám nepobyl. Asi taky přestal doufat, že by se vrátil k novinářině. Dnes se ho už, bohužel, na to zeptat nemůžeme. Pustil se potom s vervou do své druhé profese, stal se z něj vynikající knihvazač, restaurátor knih a tvůrce umělecké kožené vazby. Změnu režimu pochopitelně uvítal a byl velmi aktivní. Měl úžasné charisma. Jezdil s OF do menších míst v okrese a měl tam nesmírný úspěch. Já jsem po něm šéfredaktorství po prvních svobodných volbách v r. 1990 vzala proto, aby noviny nezanikly. I když jsem chtěla víc psát, než se starat o provozní záležitosti. A vydržela jsem až do konce. Z prvních redaktorů jmenujme alespoň Jaroslava Kotka, Karla Brodského, Jaroslava Krčála, Petra Štěpánka, Karla Josefovského, Josefa Rodra, Václava Hůlku, Karla Tylše, Dagmar Žákovou a Aleše Valentu. Nejvíce mně pomohl a nejbližší mně byl předčasně zesnulý Jan Hrudka, který později odešel jako editor do MF Dnes. Z prvních fotografů zmíním Ladislava Chytrého, Roberta Kolakowského, Milana Formánka, fotil i Jarda Krčál a můj manžel Jaroslav Hovorka.

77 Jakých bylo těch deset let v redakci Východočeského večerníku?

Těžkých. Nejnáročnější období mého života. Ale zároveň radostných deset let. Zkušenost k nezaplacení. Kam se člověk podíval, co všechno mohl zažít! Jsem ráda, že i moji kolegové, kteří se mnou pracovali ve Večerníku, na něj dodnes, i ti tenkrát mladí, vzpomínají rádi. Řada elévů jím prošla, dnes jsou to úspěšní novináři. Bylo to nesmírně náročné na čas, ale měla jsem podporu rodiny. Zakrátko přišla revoluce počítačová, která změnila práci novináře – nicméně dodnes nepřestalo platit, že v žurnalistice je nejdůležitější osobní nasazení a tvůrčí aspekt.

77 Před třiceti lety byla nezávislá novinářka Ludmila Hovorková v srdci dění. Jako poslední musí proto při našem setkání logicky padnout otázka: Jak to vidíte dnes?

Tvrdím, že by politici, na nejvyšší i místní úrovni, měli před vstupem do politiky studovat historii. Aby neopakovali chyby. Aby věděli, že korupce se nevyplácí. Že všechno se nakonec, jak historie ukazuje, dříve nebo později „provalí“. Tak to prostě je. Taky mně spousta věcí vadí, ale máme demokracii, jsou svobodné volby, můžeme provozovat nejrůznější spolkové aktivity, cestovat. Víím, že situace ve společnosti občas přináší velká rozčarování. I u mě. Ale neměnila bych. Jak kdysi pro Večerník řekl Karel Kryl – pokud se partaje perou a politici hádají, tak je demokracie.

Tobiáš Jan a Jan Tobiáš Beckerovi

Při letošní diecézní mariánské pouti v Králíkách zazněla krásná a vznešená hudba skladatele Jana Tobiáše Beckera. Pro ty, kteří mariánské poutní místo na Dolní Hedeči znají, nebude jméno Becker neznámé. Vždyť bez Tobiáše Jana Beckera bychom zdejší svatyni, klášter a celý areál **Hory Matky Boží** patrně vůbec neměli. Řeč je o pátém královéhradeckém biskupovi, který zastával tento úřad v letech 1701–1711.

Pocházel z významné rodiny v Králíkách, a jak již jméno napovídá, jeho předkové byli pekaři. Otec pro svou moudrost a spravedlivost byl radním a soudcem. Malý Tobiáš měl od dětství k tomuto místu tehdy ještě nazývanému Lysá hora velkou lásku a předsevzal si, že tu vybuduje kostel a to také v prvních letech 18. stol. splnil. Každoročně se od nepaměti zde konaly velké mariánské poutě a procesí s hojnou účastí dětí a tradovalo se, že v dávnověku na tomto kopci bylo pohanské kultovní místo a potřebovalo tedy křesťanské posvěcení. Tak se původně z Lysé hory, latinsky také nazývané Mons Martis - Hory Boha Marta stala Mons Matris - Hora Matky Boží. Baroko si totiž na těchto přesmyčkách a slovních hříčkách potrpělo. Biskup Tobiáš tím vytvořil nové duchovní centrum kraje a přivedl sem tehdy oblíbený řád služebníků P. Marie – servitů. Srdcem tohoto kostela se stal milostný obraz P. Marie namalovaný podle předlohy z římské baziliky Santa Maria Maggiore. Tento obraz získal Tobiáš Becker v mládí jako odměnu za výuku šlechtických synků a bylo to to nejcennější a nejmilovanější, co měl. Právě tento svůj největší poklad určil za hlavní oltářní obraz a tím vzácný dar zúročil nejlepším způsobem. Již po tři staletí je mu Králíkách vzdávána úcta.

Jak to ale vše souvisí s hudbou, která v chrámu v polovině srpna zazněla a jak je to s nápadnou podobou jména Tobiáše Jana Beckera - biskupa a Jana Tobiáše Beckera – skladatele? Ano, jedná o jeden

rod. Skladatel Jan Tobiáš byl biskupův prasynovec. Je toho o něm však známo velmi málo. Narodil se v Králíkách roku 1699 nebo 1700 a větší část života působil ve službách Liechtensteinů na jejich jihomoravských statcích a v Dolním Rakousku. Zemřel pak ve Valticích roku 1779. Připomínáme si tedy letos 240 let od jeho úmrtí.

” Tobiáš Becker byl největší stavebník z hradeckých biskupů a navíc měl velké sociální citění.

Encyklopedie jsou na údaje o něm velmi skoupé. Pokud ho vůbec znají, zmiňují ho jako skladatele četných duchovních skladeb. Znovuobjevit tohoto mistra a oživit jeho dílo se podařilo čistě náhodou. Když jsem psala knihu o hradeckém biskupství a zabývala se životem a dílem biskupa Beckera, narazila jsem na údaj o jeho příbuzném skladateli. Zvědavost mi nedala a začala jsem pátrat po jeho skladbách. Zatím se podařilo dohledat pouze několik děl: moteta a dvě mše. Skladby jsou dochovány v opisech 19. století, což je dokladem toho, že Beckerovo dílo bylo tehdy ještě živé a později upadlo v zapomnění. Tyto rukopisy jsou uloženy především v rakouských klášterech, na našem území se nalezl jeden exemplář pouze v arcibiskupském archivu v Kroměříži.

Z Beckerova díla tak mohli poutníci v Králíkách slyšet již moteto ke cti světce, což je duchovní vokálně instrumentální skladba, která se hrávala v rámci bohoslužby. Je to slavnostní hudba univerzálně liturgicky použitelná pro svátek jakéhokoliv světce v optimistické tónině C dur. Není textově náročná a i nelatiník postřehne, oč běží. Ve sborové introdukcii autor vybízí, abychom se radovali při svátku našeho patrona. Sopránová árie přirovnává světcovu čistotu k výhonku lilie, která vykvetla před Pánem. Fugová třetí věta vybízí k chvalozpěvu Pána společným zpěvem aleluja. Doufejme, že na českém hudebním nebi opět v budoucnu zazáří nová hvězda jménem Jan Tobiáš Becker a přiřadí se ke svým tehdejšími současníkům, jako byl František Xaver Brixl, Josef Seger, František Ignác Tůma, Josef Mysliveček a celá plejáda dalších slavných skladatelů doby pozdního baroka. Není vůbec obvyklé, abychom hudební skladbami jednoho člena rodiny mohli připomínat i fundátorské dílo jeho předka. My si tu dnes připomínáme obě slavné osobnosti doby baroka.

Biskup Becker nezanechal pouze odkaz v podobě stavby na Hoře Matky Boží, ačkoliv by to samo o sobě k jeho věhlasu plně postačovalo. Je zapotřebí však podotknout, že ani biskup a ani skladatel nevytvářeli tato díla pro svoji slávu, ale pro slávu Boží, jako trvalé hodnoty lidem ku potřebě a pro radost z krásy. Biskupovy stavebnické aktivity se soustředily zejména v Hradci. Za necelých

◀ Přednáškou o Hoře Matky Boží v Králíkách zpestřila Jana Croj letošní mariánskou pouť

deset let vybudoval biskupskou rezidenci na Velkém náměstí, začal se stavbou budov kněžského semináře a seminárního kostela sv. Jana Nepomuckého (dnes hudební síň), a to ještě dříve, než byl Jan Nepomucký svatořečen. Kromě toho začal s výstavbou kanovníckých domů na hradeckém náměstí rozšiřováním a opravami zámku a farního kostela v Chrastí. Tobiáš Becker byl největší stavebník z hradeckých biskupů a navíc měl velké sociální citění. Jeho mimořádných vlastností si povšiml i papež Kliment XI., který o něm prohlásil: „*Kéž bychom měli více takových biskupů!*“

I skladatelova rakouská linie rodu pokračovala dalšími významnými členy. Moritz Alois Becker (1818–1887) působil jako vychovatel u Liechtensteinů a potom i v rodině císaře Františka Josefa I. u korunního prince Rudolfa a jeho sestry arcivévodkyně Gizely. Byl ředitelem Rakouské národní knihovny, založil významný rakouský spolek Verein für Landeskunde, existující dodnes. V jeho šlépějích šel i jeho syn Anton (1868 až 1955), který byl pedagog a geograf na vídeňské univerzitě, takže beckerovská stopa se nám ztrácí v poměrně nedávné době.

Vraťme se ale zpět také k hudbě. Další z Beckerových děl, které zaznělo

v obnovené premiéře, byla mše pro sóla, sbor a malý orchestr. Skladba je napsána v tónině B dur. Stejně jako i jeho ofertorium je to posluchačsky dobře přístupná, melodická hudba, avšak pro interprety je výrazně náročnější. V polyfonii přibývá na složitosti, ve výrazu na dramatickosti, sólové a některé sborové pasáže můžeme označit přímo za virtuózní. To vše v koncentrované podobě na velmi malé ploše vyžadující maximální soustředění. Mše je poměrně krátká, mohli bychom ji tedy nazvat také jako missa brevis. Byla to tehdejší dobová praxe či zvyklost, kdy někteří biskupové vyžadovali, aby hudba i k velké nedělní mši netrvala déle než 30 minut. Tomu se musel přizpůsobit např. i W. A. Mozart, když komponoval pro salcburského arcibiskupa. Prozatím naposledy mohli posluchači slyšet Beckerovu hudbu 30.10. v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové, kdy při pontifikální bohoslužbě zazněla Beckerova Missa brevis, aby se tak dodalo lesku 150. výročí dokončení oprav katedrály biskupem Karlem Boromejským Hanlem a připomnělo 310 let od chvíle, kdy biskup Tobiáš Jan Becker tuto katedrálu znova posvětil. Nutno dodat, že Rychnovský chrámový sbor nastudoval a provedl Beckerovu Missu brevis famózním způsobem.

Jana Croj)

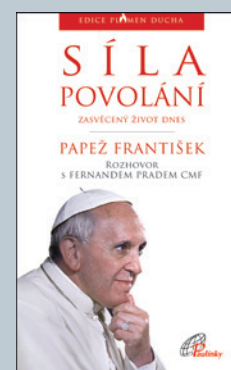
◀ Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednávky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Papež František

Síla povolání – zasvěcený život dnes

V rozhovoru s Fernandem Pradem Svatý otec vypráví o svém povolání ke kněžství. Dále se zabývá tématy, jako je výběr kandidátů k zasvěcenému životu, rolí žen v církvi či formaci povolání. *Brož., 120 s., cena 135 Kč*

Maria Grace Dateno FSP

Odhalení za úsvitu

Výpravy do doby Ježíšovy, šestidílná série příběhů pro děti ve věku 6–9 let. V závěrečném dílu se sourozenci opět vrátí do časů Ježíšových, konkrétně do města plného vojáků a děsivé temnoty, kde se stalo něco strašného... Přišli snad i tentokrát příliš pozdě na to, aby se setkali s Ježíšem? *Brož., 88 s., cena 99 Kč.*

Svatomartinské knižní dny 15.–16. listopadu 2019

Letos již počtvrté proběhne ve velkém sále kulturního domu v **Orlickém Podhůří-Říčkách** pohodové setkání nad knihami Nakladatelství Flétna.

Pátek

V pátek 15. 11. od 16 hodin začíná **cestovatelský večer** s vyprávěními a dataprojekcemi: po úvodní ochutnávce mladých (svatomartinských) vín z jižní Moravy následuje program: **Západní Krkonoše na běžkách** (Martin Leschinger), **Alpské a pyrenejské průmysly** na pozadí vydání nové knihy cyklisty Michala Třetiny: **Jak jsem jezdil do nebe**. Dosud nejznámějšími a nejslavnějšími osobnostmi, které kdy na Svatomartinské dny do Říček zavítaly, budou letos profesori **Božidara Turzonovová** a **Pavel Pafko**, kteří si cca od 18.30 pobesedují s přítomnými. Dlouholetá herecká hvězda Slovenského národního divadla z Bratislavy a špičkový kardiochirurg z Prahy napsali text k obrazové knize **Česko Slovensko / Kde domov náš...**, páteční Cestovatelský večer potom cca ve 20.00 vyvrcholí vyprávěním Martiny J. Zelinkové o její neuvěřitelné sólo cestě **na koloběžce z Tanvaldu do Santiaga de Compostela**, dojde i na představení její nové knihy: **S bílým rytířem za svatým Jakubem**. Během večera bude k dispozici bohaté občerstvení – a samozřejmě svatomartinská nabídka knih.

Sobota

Sobotní (16. 11.) odpolední setkání nad křesťanskou literaturou začíná od 14.00 **programem pro děti**. Od 15.00 následuje blok přednášek, v 16.00 bude sloužena **Mše svatá**, po ní čas na občerstvení (Agapé), cca od 17.45 bude program pokračovat **večerem chval a svědectví víry**, do kterého se může zapojit každý přítomný. O hudební doprovod se postará schola přerovské mládeže: Boží Bang. Sobotní večer na vyvrcholí od 19.30 koncertem Pavla Helana, tentokrát ve variantě: **Pavel Helan trio** (Pavel umí koncertovat i sám, ale se živým doprovodem je to ještě hezčí...).

(Martina J. Zelinkové bude vyprávět o cestě na koloběžce do Santiaga de Compostela)

Na jaké knižní novinky z Flétny se mohou čtenáři těšit letos? Kromě tří zmíněných a ještě dalších cestopisných knih to bude také několik titulů s křesťanskou tematikou: především románové zpracování životního příběhu svatého Ludvíka (francouzského krále Ludvíka IX.) od Libora Rösnera: **Byl jednou jeden svatý král**, v přípravě je také druhá naše kniha s texty P. Mariána Kuffy, sestavená z jeho promluv a přednášek, k níž píše předmluvu pan profesor Petr Piřha, těšit se můžeme i na svědectví z misí po České republice z pera Honzy Pošťáka Pospíšila. Zmíníme též, že je autorskou péčí PhDr. Karla Kavičky v pilné přípravě rozsáhlá knižní monografie: **Svatý Jan Sarkander**. Ta vyjde u příležitosti 400. výročí světcovy mučednické smrti (17. 3. 1620) v březnu 2020.

Na Svatomartinské knižní dny srdečně zvou: Nakladatelství Flétna, Knihkupectví Flétna a Obec Orlické Podhůří. **Předprodej vstupenek na koncert Pavla Helana: Knihkupectví Flétna (fletna@volny.cz, tel. 465 526 245), bližší info o Svatomartinských knižních dnech: www.fletna.cz, fletna@fletna.cz, telefon: 736 681 735.**

Martin Leschinger)

(Pozvánka

Cyklus besed *Minulost a přítomnost českých šlechtických rodů*

Po úspěšných besedách s genealogem šlechty PhDr. Martinem Petiškou, hrabětem Děpoldem Czerinim, princeznou PhDr. Janou Croy, a starostou Kostelce nad Orlicí hrabětem Františkem Kinským vás Biskupská knihovna spolu s Českou křesťanskou akademií zvou do sálu Balbínka v Novém Adalbertinu

15. listopadu 2019

v 18 hodin na besedu s Janou Germanisovou, roz. baronkou Hildprandtovou z Ottenhausenu

majitelkou zámku Blatná, která prožila mládí u dvora etiopského císaře Haileho Selassieho I. (jenž je mj. známý z románu Bohumila Hrabala *Obsluhoval jsem anglického krále*, který v roce 2006 zfilmoval Jiří Menzel s Tonyou Graves v roli císaře).

Tomáš Koloc, Biskupská knihovna)

Společně s vámi pomáháme v 17 zemích světa

V letošním roce putuje pomoc Papežských misijních děl do těchto zemí: Malawi, Tanzanie, Uganda, Keňa, Zambie, Mosambik, Demokratická republika Kongo, Jižní Súdán, Indie, Bangladéš, Srí Lanka, Filipíny, Pákistán, Sýrie, Papua-Nová Guinea, Guyana a Paraguay. Projekty PMD se zaměřují na pomoc potřebným lidem v chudých zemích při hlásání radostné zvěsti, podpoře kněžského a řeholního dorostu a pomoci chudým a trpícím dětem.

Papežská misijní díla pomáhají:

- v boji proti chudobě, negramotnosti, nemocem, nespravedlnosti a vykořisťování
- dětem postiženým, zneužívaným, unášeným, ohroženým a nakaženým onemocněním AIDS
- systematicky pečovat o nejzákladnější potřeby dětí, chránit jejich práva a důstojnost, vychovávat je tak, aby se v dospělosti uměly o sebe postarat
- potřebným bez ohledu na jejich barvu pleti, vyznání či národnost
- formovat křesťanská společenství, ve kterých mohou lidé prožívat svoji víru v pokoji a spravedlnosti
- podporovat a povzbuzovat četná povolání v místních komunitách
- skrze katechetické, vzdělávací, sanitární, charitativní, sociální a život zachraňující projekty
- stavět a udržovat provoz mateřských a základních škol, domovů pro sirotky, leprostředisek
- budovat infrastrukturu, stavět a opravovat kaple, řeholní domy, pastorační a vzdělávací centra, kostely a domovy pro seniory
- učit lidi v misiích hospodařit, vést je ke spoluúčasti a respektovat jejich důstojnost
- spolu se stovkami biskupů a mnoha tisíci kněží, řeholníků, katechetů, bohoslovců a laických spolupracovníků zajišťovat v misijních diecézích kvalitní a systematickou péči o nejchudší
- i na místech, kam by se jinak pomoc nedostala, kde domorodci i misionáři nasazují život pro dobro nejpotřebnějších

Více na: <https://www.missio.cz/pomahame/aktualne/>

Rádi byste se zapojili více do pomoci misijním zemím? Jste ochotni obětovat trochu svého času, dovedností nebo peněz pro misie? Staňte se členy PMD! Stačí si vybrat jednu z členských aktivit a vyplnit přihlášku. Více informací najdete na: <https://www.missio.cz/zapojte-se/clenstvi/> nebo nám zavolejte na č. tel. 604 838 882.

Za Vaši pomoc jménem všech potřebných v misijních zemích ze srdce děkujeme!

(Pozvánka

IX. Královský bál

Stejně jako v minulých letech jste i v letošním roce srdečně zváni na benefiční ples, který pořádá Římskokatolická farnost – Arciděkanství Jičín pod heslem „*Tančíme a pomáháme*“. Výtěžek plesu bude opět věnován na pomoc Domácímu hospici Duha v Hořicích.

Královský bál se uskuteční v sobotu

23. listopadu 2019

od 19 hodin v Kulturním domě ve Valdicích

K poslechu, tanci a dobré náladě zahraje kapela Levou rukou band, s taneční ukázkou vystoupí TK KZMJ Jičín a pražská taneční skupina EVIL DANCERS. Součástí bálu bude i tradiční volba královny a krále plesu, mnohé jistě potěší výhra v tombole.

Vstupenky si budete moci zakoupit v předprodeji v Městském informačním centru Jičín od 1. 11. do 21. 11. za cenu 180 Kč, vstupné na místě pak bude 200 Kč.

Doprava autobusy bude zajištěna s odjezdem od Bunkru v 18:30 a 19:00 hod se zastávkami – Lidické nám., Komenského nám. a v Lípách. Zpět Vás odvezeme po stejné trase, a to v 01:00 a 02:15 hod.

Rádi bychom touto cestou poděkovali nejen všem sponzorům, bez kterých bychom nebyli schopni tento ples uspořádat, ale samozřejmě i Vám, kteří přijmete pozvání a plesu se zúčastníte, protože jenom díky Vám všem budeme moci Domácí hospic Duha podpořit.

Za přípravný výbor

Jiří Drška)

Národní kancelář Papežských misijních děl

Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové tel. 604 838 882, pm�@missio.cz, www.missio.cz, Facebook: <https://www.facebook.com/PapezskaMisijniDila>, číslo účtu: 72540444/2700

www.missio.cz

Arcibiskup Machado: Žijeme pro okamžik každého dne

V listopadovém čísle vám přinášíme rozhovor s indickým arcibiskupem Peterem Machadem z Bangaloru, který v září navštívil naši diecézi, aby poděkoval dárčům projektu Adopce na dálku® za podporu chudých indických dětí ve studiu. Podle jeho slov zažil mezi českými věřícími vřelé přijetí a velký zájem o jeho zemi.

?? Co bychom se my Evropané mohli od indických křesťanů učit? A co Indové od Evropanů?

Velmi dobrá otázka! Od nás se můžete učit, jak žít v jednotě i přes rozmanitost v multidimenzionální společnosti. Indové umí být šťastní, i když jsou chudí. Mají několik základních potřeb a žijí pro okamžik každého dne. Naše víra v Boha dává našim životům smysl, inspiruje nás rozmanitost. Na druhou stranu se musíme naučit vašemu smyslu pro sdílení a štědrost, což pro nás není vždycky samozřejmé. Máte také spoustu trpělivosti a tolerance. Mohli bychom se učit vašemu smyslu pro disciplínu a efektivitu, se kterou jdete k dosažení cílů.

?? Jak funguje v Indii církevní školství?

Indický systém církevních škol je jedním z nejlepších na světě. Indická církev, i přes to, že je v zemi jen 2% menšinou, velice přispěla ke všeobecné vzdělanosti a především gramotnosti obyvatel Indie. Indické církevní instituce prokazují obrovskou disciplínu, odhodlání a připravenost. Křesťanské školy jsou dokonce i tam, kde nežijí žádní křesťané. Naše

! Indický arcibiskup Peter Machado z Bangaloru v září navštívil naši diecézi, aby poděkoval českým dárčům za pomoc a také je informoval o pokrocích indických dětí zapojených do Adopce na dálku®. Foto: archiv

školy se starají o všechny, bez ohledu na kastu a vyznání, a to zejména na venkově a v dalších oblastech, kde je to nejvíce potřeba.

?? Jakým způsobem jsou využívány finanční dary z České republiky?

Jsem velmi vděčný za finanční podporu z České republiky našim dětem v posledních devatenácti letech. Nesmírně nám to pomohlo a pomáhá. Jsou děti, které

mohou s hrdostí říci, že vkročili do života s vaší pomocí. Někteří příjemci vaší podpory se stali lékaři, inženýry, učiteli, profesory, zdravotními sestrami, a dokonce i kněžími a řádovými sestrami! Někteří odcestovali za prací do zahraničí a pracují třeba jako posádka na lodích.

Tisíce dětí vstoupily do kvalitnějšího života právě díky vaší pomoci a podpoře. Nyní povzbuzujeme naše děti, které využily štědrosti sponzorské štědrosti, aby pomáhaly ostatním.

?? Přijíždějí čeští „adoptivní“ rodiče na návštěvu rodin, ve které podporují to „své“ dítě?

Čas od času někteří přijedou, aby si prohlédli vesnici, poznali prostředí a navštívili rodinu „svého“ dítěte. Jedni adoptivní rodiče dokonce nějaký čas s tou velmi chudou rodinou zůstali bydlet.

?? Mají naopak sponzorované děti zájem poznat Českou republiku?

Koordinátoři se snaží o České republice podrobněji referovat. Snaží se také, aby si indické rodiny uvědomily, že peníze z vaší republiky nejdou od bohatých lidí, ale z obyčejných rodin. Prezentovala se jim například i videa z Tříkrálové sbírky, aby se v Indii vědělo, že není jednoduché finanční prostředky získat.

?? Jakým způsobem se dostávají peníze k dětem z Adopce na dálku?

Každému sponzorovanému dítěti je založeno v bance konto na jméno rodiče nebo

opatrovníka, ze kterého se platí nejen výdaje na jeho studia, ale také případné výdaje na jeho zdravotní ošetření. Následně je po předložení účtenek v indické kanceláři projektu zkontrolováno, zda byly peníze použity správně. Škola také předkládá vysvědčení dítěte, aby tím bylo potvrzeno, že dítě opravdu do školy chodilo.

77 Jak se vybírají indické děti pro Adopci na dálku?

Děti jsou vybírány na doporučení sociálních pracovníků, kteří znají jejich rodinná zázemí. Není možné pomoci všem dětem. Proto je v rodině určeno vždy jen jedno dítě, které by bylo následně schopné předat získané vědomosti ve své rodině dál. Snažíme se, aby rodiny pochopily, že díky vzdělání se mohou děti odrazit od sociálního dna a získat lepší práci a žít kvalitnější život. Momentálně máme v arcidiecézi Bangalore asi tři tisíce dětí, které by rády do Adopce na dálku vstoupily. Děti se nevybírají jen z rodin, ale také sirotci nebo sluchově či zrakově postižení.

77 Existuje v Evropě podobná spolupráce s jinou zemí na podobném projektu?

Neexistuje. Česká republika je výjimečná. Děkuje Vám za pozornost, kterou věnujete našemu projektu. Děkuji velmi všem dárcům, protože naše indické děti vaši pomoc opravdu potřebují. Všude, kam jsme v těchto dnech přijeli, jsme byli přijati s velkou vřelostí a upřímností. Nenastal žádný problém s jazykovou bariérou, protože všude se promlouvalo jedním jazykem, jazykem lásky.

pro Katolický týdeník Pavel J. Sršeň, redakčně kráceno)

(AKTUALITY

Boni pueri vyzpívali pro chudé indické děti přes 34 tisíc korun

Hradec Králové: Benefiční koncert Boni pueri pod vedením sbormistra Marka Štilce, který ve středu 25. září zaplnil katedrálu Sv. Ducha, sklídl zasloužený aplaus dárců i dalších návštěvníků. Jeho výtěžek ve výši 34 229,- Kč bude věnován na vzdělávání školáků z nejchudších indických rodin zapojených do Adopce na dálku®. „Děkujeme všem, kteří přispěli do kasičky, a dali tak chudým dětem v Indii naději na lepší život! Díky patří také všem vystupujícím za nezapomenutelný zážitek,“ říká Ing. Anna Maclová, ředitelka Diecézní charity Hradec Králové.

Benefičním koncertem, kterému předcházela děkovná mše svatá celebrowaná biskupem Janem Vokálem a biskupy z Indie, vyvrcholila zářijová indická návštěva v hradecké diecézi. „V naší zemi pomáháme těm nejchudším z nejchudších především v oblasti vzdělávání a zdravotnictví. Díky pomoci vás dárců z Česka

(Benefičním koncertem Boni pueri pro Adopci na dálku® v katedrále Sv. Ducha vyvrcholila podzimní indická návštěva v naší diecézi. Foto: Jana Karasová

jsou dnes z absolventů charitního projektu Adopce na dálku® učitelé, lékaři nebo technici. Díky vám můžeme vzdělávat a uzdravovat chudé,“ děkoval dárcům a návštěvníkům koncertu indický arcibiskup Peter Machado z partnerské diecéze Bangalore. Za téměř 20 let pomohli čeští dárci získat vzdělání již více než 6500 dětem z chudých indických rodin. Benefici uspořádaly Diecézní charita HK a Český chlapecký sbor Boni pueri pod záštitou Biskupství královéhradeckého, za laskavé podpory Královéhradeckého kraje a OSA, z.s.

Indický arcibiskup Peter Machado z Bangalore a biskup Derek Fernandes z Belgaum jsou klíčovými partnery projektu Adopce na dálku® Diecézní charity Hradec Králové. V rámci své několikadenní návštěvy se setkali s biskupem Janem Vokálem a hejtmánem Jiřím Štěpánem. Zavítali i do Petrofu a hradecké Filharmonie, jejíž zaměstnanci podporují 3 indické školačky ve vzdělání. Biskup Derek Fernandes diskutoval také se studenty Biskupského gymnázia B. Balbína, kteří podporují ve studiu 8 indických žáků. Navštívil rovněž Gymnázium v České Třebové a setkal se s dárci v Litomyšli a Pardubicích.

Doslova maraton besed a setkání po naší diecézi absolvoval už týden předtím indický koordinátor projektu P. Patrick Pinto z oblasti Bangalore. O životě dětí z nejchudších indických rodin vyprávěl studentům na školách v Hradci Králové i na Pardubicích, a také účastníkům besed v Poličce, Novém Městě nad Metují, Kutné Hoře, Dobrušce nebo Rychnově. Ve čtvrtek 19. září se P. Pinto setkal s radním Pardubického kraje pro sociální péči a neziskový sektor Pavlem Šotolou.

Za milé přijetí a spolupráci při zajištění indické návštěvy v naší diecézi děkujeme všem dárcům, farnostem, Charitám, školám a také uvedeným osobnostem, společnostem a partnerům koncertu. Více na www.adopce.hk.caritas.cz a www.hk.caritas.cz.

Jana Karasová)

(AKTUALITY)**Oblastní charita v Kutné Hoře oslavila 25 let svého založení**

Kutná Hora: Ve dnech 20.–21. září oslavila Oblastní charita v Kutné Hoře 25. výročí svého založení. Program byl velmi pestrý a různorodý svými aktivitami pro děti i dospělé a odehrál se v prostorách kutnohorského Církevního gymnázia. Počasí oslavám přálo a přilákalo více než dvě stě návštěvníků.

V prostorech Církevního gymnázia si návštěvníci mohli prohlédnout výstavu jednotlivých charitních středisek a dozvědět se blíže o jejich aktivitách a službách. Tyto informace doplňoval obrazový spot přímo z terénu z činnosti sociálních pracovníků. Na oslavách jsme přivítali vzácnou návštěvu P. Patricka z diecéze Bangalore, který je indickým koordinátorem charitního projektu Adoptce na dálku®. Oslavy si velmi užily i děti, pro které bylo připraveno mnoho soutěží, výtvarné dílny, bublinová show i skákaací hrad. Závěr oslav ve zcela zaplněné aule patřil posluchačům písničkářů Michala Horáka a Pavla Helana. Více také na www.kh.charita.cz.

Marcela Mommersová)

(Oslavy 25. výročí Charity v Kutné Hoře. Foto: archiv Oblastní charity Kutná Hora

Pardubická a chrudimská Charita na společné pouti

Luže: Více než stovka farníků vyrazila v sobotu 28. září do poutního místa na Chlumku u Luže na Pouť lidí dobré vůle za nemocné a trpící, kterou uspořádaly Oblastní charita Pardubice s Farní charitou Chrudim k letošnímu Dni Charity. Nejzdatnější pěší a cyklističtí poutníci urazili celých 32 km a dostali pozhňání na cestu v Pardubicích i Chrudimi. Pouť završila mše svatá v zaplněném kostele Panny Marie Pomocné, kterou celebroidl P. Václav Čunek s P. Tomášem Kvasničkou a P. Janem Linhartem. Poutníky přivítali také ředitelé obou Charit.

„Jsme velice rádi, že na pouť za nemocné a pacienty hospicové péče přišlo velké množství lidí. Čím dál víc si uvědomuji, že za

(Vypuštění bílé holubice jako symbol přání a modliteb za nemocné a trpící na charitní pouti v Chlumku u Luže. Foto: Jindřich Balous

nemocné, umírající a jejich rodiny je potřeba se modlit a doprovázet je nejen profesionálně a s lidským pochopením, ale právě i modlitbou,“ uvedla ředitelka pardubické Charity Marie Hubálková. „Podpora tolika lidí dobré vůle při naplňování našeho poslání je pro mne i celý tým Farní charity Chrudim závazkem k další službě potřebným,“ dodal její ředitel Roman Pešek.

Mše svatá byla obětována za nemocné, trpící a také za konkrétní blízké osoby. Svá přání psali lidé na lístky a společně tak mohli svěřit své prosby Bohu. Jako symbol těchto přání a modliteb byla vypuštěna bílá holubice. Pro poutníky byla připravena také přednáška pana Jiráska o poutním místě, varhanní koncert Petra Špáty, zábava pro děti a občerstvení při společném posezení široké charitní rodiny. Velké poděkování patří všem dobrovolníkům za pomoc s přípravou milého setkání. Více na www.pardubice.charita.cz.

Jan Lohynský)

Dny ukrajinské kultury představily lidové výšivky a řemesla

Hradec Králové: V září byla ve foyer krajského úřadu k zhlédnutí výstava tradičních ukrajinských výšivek. K vidění byly také ukázky lidových řemesel, například typické dřevěné předměty malované technikou Petrykivsky. Výstava se uskutečnila v rámci Dnů ukrajinské kultury v Hradci Králové. Záštitu nad akcí převzal hejtman PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D., který se také zúčastnil vernisáže ve čtvrtek 12. září. V doprovodném programu vystoupila tvůrčí skupina Radost a nechyběly ani ukrajinské ochutnávky. Poděkování patří také paní Ludmile, Marii a Natalii původem z Ukrajiny, které ze svých sbírek nezištně zapůjčily rozmanité předměty lidové tvorby. Akci uspořádaly Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK a Regionální ukrajinský spolek ve VČ.

Jana Karasová)

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/20/01 je financován v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

Sportem ku pomoci

Červený Kostelec: V sobotu 21. září se v Červeném Kostelci odehrál již 6. ročník Běhu pro hospic. Za vydařeného počasí zdolalo připravené tratě od 150 m do 10 km na 588 běžců takřka všech věkových kategorií. Hromadného startu hlavního závodu na 10 km se zúčastnilo přes 350 sportovců! Hostem a tváří letošního Běhu byl spisovatel Michal Viewegh, který dříve běhal půlmaratony i Pražský maraton. Naším běžcům startoval jednotlivé závody a dekoroval vítěze. Hlavní závod vyhrál v kategorii mužů Dominik Sádlo, v kategorii žen opět Tāna Metelková.

Každý účastník přispěl na budování nového zázemí pro Mobilní hospic Anežky České. Díky hojné účasti a podpoře firem se na tento účel prozatím vybralo 120 tisíc Kč. Děkujeme a těšíme se na další ročník. Více na www.behprohospic.cz.

Jan Kordina)

Oblastní charita Hradec Králové hledá

dobrovolníky pro sbírku potravin

Sbírka se koná v OC: Lidl (Brněnská a na Třebechovicích), Hypertesco Březhrad, Tesco ve Futuru, Makro, Albert Kukleň, Penny (Třebeš a Pospíšilova třída) a Tesco Jaroměř.

v sobotu 23. listopadu 2019

Hledáme pomoc v časech 8–12, 12–15.30, 15.30–19 hodin. Zájemci, prosím, zaregistrujte se na e-mailu koordinator@pbhk.cz, případně na tel. 777 721 641.

Potravinová banka Hradec Králové zajistí distribuci potravin organizacím poskytujícím pomoc seniorům, matkám samoživitelkám, pěstounským rodinám, dětem z dětských domovů, lidem v nouzi.

Potřebujeme každou ruku! Více na www.charitahk.cz

(KALENDÁŘ NA LISTOPAD

Hradec Králové

■ 2. 11. v 19 hod. Benefiční koncert na NĀPLAVCE café & music bar

Hrají kapely No Rules a Urban Robot. Výtěžek bude věnován na projekt výstavby Hospice ve Stěžerách. Vstupenky k zakoupení na místě, na facebooku a www.naplavkahk.cz.

■ 4. 11., 9–15 hod. Den otevřených dveří ve Středisku rané péče Sluníčko (Karla IV. 1222)

■ 13. 11. 9–15 hod. Den otevřených dveří v Poradně pro lidi v tísni (Kotěrova 847)

■ 7. 11. v 18 hod., Benefiční koncert pro Hospicovou péči, kostel Nanebevzetí Panny Marie

Vystoupí Gentlemen Singers, Smíšené pěvecké sbory Ate-neo Univerzity Palackého a Konzervatoře P. J. Vejvanovského Kroměříž. Vstupné dobrovolné. Z výtěžku bude podpořena hospicová péče v HK. Více na www.charitahk.cz.

■ 13. 11. od 9 do 19 hod., Setkání národů, Adalbertinum (Tř. ČSA)

Festival cizokrajné hudby a tance, etnické ochutnávky, národní oděvy a tradiční výrobky. Pořádá Integrační centrum Diecézní charity HK s partnery. Letos tančíme pro planetu! Více na obálce Adalberta a www.cizincihradec.cz.

■ 4. 10.–28. 11., „Za naše úspěchy vděčíme Vám“, Filharmonie HK

Výstava příběhů úspěšných absolventů Adopce na dálku® Diecézní charity HK. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

Polička

■ 9. 11. v 17 hod., Benefiční koncert písničkáře Pavla Helana, kostel sv. Michaela

Návštěvou koncertu přispějete na novou schodištní plošinu, kterou potřebují v Denním stacionáři pro zajištění bezbariérového přístupu pro své handicapované klienty. Vstupenky k zakoupení hodinu před koncertem v kostele.

■ 29. 11. od 8 – 17 hod., „S vůní vanilky“ aneb Pojďte s námi do Betléma, v Charitním domě I.

Tradiční adventní výstava, letos na téma „Betlém, město chleba“. Pan Krejčí z Borovské pekárny vám prozradí něco z pekařského umění. Výrobu ošatek vám ukáže paní Kmošková a pletení košíků pan Žák. Můžete se těšit na vyprávění kněží o Betlému, adventní prodej výrobků z AC dílen a Denního stacionáře nebo oblíbené produkty od medařů. Více na www.policka.charita.cz.

Červený Kostelec

■ 9. 11., 11. charitní ples, Sokolovna

Oblastní charita vás zve na 11. ročník charitního plesu ve stylu benátského karnevalu. Moderuje herečka Simona Babčáková.

■ 12. 11. Den otevřených dveří v Hospici Anežky České

Možnost prohlídky zařízení i s komentářem a seznámení s principy hospicové péče. Dětský koutek a ochutnávka sirupů. Více na www.hospic.cz.

Náchod

■ 20. 11. v 19 hod., Koncert Ondřeje Brzobohatého, Městské divadlo Dr. Josefa Čížka

Benefiční koncert podpoří Mobilní hospic Anežky České. Více na www.hospic.cz.

SETKÁNÍ NÁRODŮ MEETING OF NATIONS

FESTIVAL CIZOKRAJNÉ HUDBY A TANCE
ETNICKÉ OCHUTNÁVKY • NÁRODNÍ ODĚVY A VÝROBKY
FESTIVAL OF EXOTIC MUSIC AND DANCE • ETHNIC TASTINGS • NATIONAL COSTUMES AND PRODUCTS

13. 11. 2019 od 9 do 19 hod.
Adalbertinum Hradec Králové

9:00 - 14:30 - program pro školy

15:00 - 19:00 - program pro veřejnost

15:00 - 17:00 - přehlídka národů a etnické ochutnávky

17:00 - 19:00 - multikulturní vystoupení na pódiu:

- AFRICKÉ BUBNY A TANEC: CAMARA MAMADOUBA (Guinea)
& ROBEN MLAUZI (Zimbabwe) • GERANDY MOLINA (Kuba)
- KSENIA EVSINA (Rusko) • ALVINA AGHAJANYAN (Arménie)
- soubor RADOST (Ukrajina) • BETY (Vietnam)

DOPROVODNÉ VÝSTAVY: UMĚNÍ V ZIMBABWE - ZOO DVŮR KRÁLOVÉ N/L,
VÝTVARNÉ PRÁCE CIZINCŮ Z POS MV ČR KOSTELEČ N.O.

POŘADAJÍ:

Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK ve spolupráci se Statutárním městem Hradec Králové, Královéhradeckým krajem, FF UHK, MV ČR, SUZ MV ČR - PoS Kostelec n. O., MKI Klíč, Regionálním ukrajinským spolkem ve VČ, Královéhradeckou provozní a.s. a ZOO Dvůr Králové n/L

Záštitu nad akcí převzal primátor města Hradec Králové prof. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc.

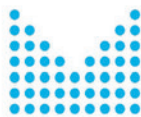
Více na www.cizincihradec.cz, www.hk.caritas.cz a na [f](https://www.facebook.com/cizincihradec) [cizincihradec](https://www.facebook.com/cizincihradec).

PŘIDEJTE SE, LETOS TANČÍME PRO PLANETU • JOIN US AND DANCE FOR PLANET

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/20/01 je financován v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

FINANCOVÁNO EVROPSKOU UNIÍ
AZYLOVÝ, MIGRAČNÍ A INTEGRAČNÍ FOND

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

HRADEC KRÁLOVÉ

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

